

POVIŠANJE ŽELEZNICARSKÉ MEZDE.

ALI SO ŽELEZNICARJI ZADOVOLJNI S POVIŠANJEM?

Zaupniki železnice so v Chicagu, da sprejmejo ali pa zavrnejo povišanje mezd.

Chicago, Ill. — Zaupniki železnice so se zbrali v Chicagu, da sprejmejo ali zavrnejo povišanje mezd, ki ga jim je priznal železniški delavski odbor.

Odbor je večeraj zjutraj obelodanil lestvico, po kateri se povisa meza. Velebizniški časopisje pravi, da se izdatki za povišanje mezd povikajo na leto za \$600.000.000. Če je ta proračun pravi, zdaj je še težko povedati in treba je počakati, da zastopniki železnice spregovore svoje mnenje o povišanju mezd.

Vsota izgleda na debelo velika, a če pomislimo, kako veliko je število železnice, tedaj spoznamo, da povišanje ne bo izredno veliko, ko se razdeli na železnice.

Kaj poretajo železnice? Če gre vera velebizniškemu časopisju, so voditelji železnice in organizacij zadovoljni s povišanjem. Ali to je le ugibanje in pozitivnega se ne more reči ničesar, dokler voditelji železnice ne podajo svojih izjav. Slika se pa tudi glasovi, da nastanejo hipnotične stavke, čeprav zastopniki železnice pristanejo na novo mezdno lestvico. Nekateri voditelji železnice prav zanesljivo pričakujejo nepokoj.

Drugi voditelji govorijo, da ima vsaka stavka, ki se je stavka odloži do prvga septembra, ko pomeha vladna garancija za šestodstoten dobiček. Ti voditelji pravijo, če železnice zdaj zastavkajo, tedaj bodo rekli, da stavkajo proti vladni in poklicali bodo na pomoč vse vojne zakone proti železnice. Po prvem septembru je položaj popolnoma spremenjen.

Slika se pa tudi glasovi, da bodo železnice družbe odpušile večje število uslužbencev zaradi povišanja mezd, da tako prihranijo na izdatkih. Železnice vprašujejo, kako soglasje take izjave z neredom v železniškem obratu. Že zdaj je nered v železniškem obratu tako velik, da peha industrija, če bodo pa akretili število železnice, tedaj se prav zanesljivo poveča kaos v železniškem obratu. Iz Pittsburgha je marveč došel glas, da namestna pensilvanska železniška družba odlovi deset odstotkov svojih uslužbencev. Oficijsko (a vest) ni potrjena, kljub temu je pa značilna, ker pove, kaj železnice družbe kuhajo za svoje uslužbenec.

Chicago, Ill. — Povišanje mezd železnice delavcem, katero je večeraj naznanil vladni železniški mezdni odbor, znaša približno 600 milijonov dolarjev letno ali 20 do 27 odstotkov nad staro mezo. Odborniki železnice in organizacij, ki so se zbrali v Chicagu, pravijo, da povišanje znaša komaj polovico maksimalne zahteve delavcev. Med odborniki je opaziti nezadovoljnost.

STOLETNICA MISSOURIJA.

Jefferson City, Mo. — Dne 19. julija je minelo sto let, od kar je teritorij Missouri postal država. Leta 1820 dne 19. julija je bila sprejeta ustava in izvoljeni so bili potrebni državni uradniki. Navzile temu se pa ofsetelno obhajanje stoletnice vrši za trinajst mesecev kasneje, ker je bil Missouri sprejet kot država v unijo šele 10. avgusta 1821.

Predsednik Monroe je po izjavi zgodovinarjev preprečil takojšnji vstop Missourija v Unijo, ker je postala v ustavi določba, ki je prepovedovala samostojno bivanje zamorcev in mulatov v državi. Rekli so, da je ta določba v nesoglasju z ustavo Zdrženih držav in legislatura je morala popraviti to točko v missouriski ustavi.

VANDALIZEM POBESNELIH ITALIJANSKIH SOVINISTOV V TRSTU.

BELGRADSKA VLADA MIRI RAZBURJENE ELEMENTE.

Razdrali so hotel "Balkan", "Slovenski narodni dom" in dve banki.

Belgrad, 15. jul. — (Po Jugoslav. inform. biroju v Washingtonu.) — Iz Ljubljane poročajo z dne 14. julija: Večeraj med eno in šestimi uro popoldne so se odigrali veliki nemiri in demonstracije proti Slovenem v Trstu. Demonstrantje so se zbrali pred hotelom "Balkan", kjer se nahaja slovenski Narodni Dom; bili so oboroženi s puškami, sabljami in sekirami. Ko so razbili vsa okna na hotelu, so udri v prostore Narodnega Doma in vse polomili in uničili, potem so pa s petrolejem polili veliko poslopje hotela in Narodnega Doma ter ga kajgali. Zgorelo je vse poslopje, kajti izgnani niso pustili ognje-gasec blizu, da bi gasili požar. Nato so demonstrantje uničili in zažgali "Ljubljansko kreditno banko" in "Jadransko banko", a končno so opustošili prostore jugoslovanske delegacije v Trstu. Karabinarji niso storili nič, da bi preprečili razdevanje in požiganje.

Belgrad, 15. jul. — (Po inform. biroju SHS v Washingtonu.) — Poslane Banič, Angelinovič, Bjankini in Grizogno so na današnji seji Narodnega Predstavištva interpellirali predsednika ministrskega sveta, da li je vlada dobro informirana o zadnjih dogodkih v Trstu, koliko je naših državljanov mrtvih in ranjenih, koliko časa bo naša vlada še trpela tiranstvo italijanskih oficirjev v Dalmaciji, kakšno zadoščenje bo iskala in če je storila kakšne korake v ta namen.

Dr. Vesnić je odgovoril, da so bili v Spletu 11. julija veliki nemiri, ko je italijanski častnik smel našo zastavo z neke hiše, kjer je bila razobešana povodom našega narodnega praznika (rojdni dan kralja Petra op. ur.). V bojih v Italiji je bil eden Jugoslovane ubit in štirje so ranjeni; na italijanski strani sta bila ubita kapitan Djali in neki mornar in neki drugi mornar je ranjen.

Dalje je rekel Vesnić, da vlada obžaluje žrtve, posebno nedolžne žrtve, ker pa so dogodki delikatne značaja z ozirom na odnosa, smatra vlada, da so potrebni nadaljnji podatki in ko bodo v rokah vsi dokumenti, bo vlada storila dolžnost, da očuva dostojanstvo države in interese njenih državljanov. Na srečo se nahaja v Spletu zelo kvalificiran zavezniški predstavnik, to je ameriški podadmiral Andrews, ki je takoj prevzel nepristransko preiskavo. Dokler pa nima vlada boljših informacij, ne poda nobene izjave in ne stori ničesar.

Belgrad, Jugoslavija, 19. jul. — (Assoc. Press) — Spopadi med Italijani in Jugoslovani v Spletu in izgredu proti Slovenem v Trstu so povzročili tukaj veliko napetost proti Italiji in vlada se trudi, da pomiri razburjene duhove. Ministrski predsednik Vesnić je dejal večeraj v Narodnem Predstavištvu, da je Srbija vedno smatrala Italijo za svojega zaveznika. Poneke je Vesnić izrekel pred korespondentom Havasove agenture svoje obžalovanje, da je zopet prišlo do napetosti med Italijani in Jugoslovani. Rekel je tudi, da bo takoj urgiral zaveznike za uravnanje mej med Italijo in državo Srbijo, Hrvatov in Slovencev.

Rim, 20. jul. — (Iz poročila H. K. Moderwella šikaški "Daily News") — Ameriški podadmiral se je menda zameril Italijanom in Jugoslovani. Jugoslovani ga obtožujejo, da drži z Italijani, dočim ga napadajo italijanski listi, da je projugoslovanski. Milanski "De la Sera" ga celo dobi, da je on edini govoren za zadnje dogodke v Spletu, kjer je bil ubit italijanski flikt.

EKSPLOZIJA V PREMGOVNIKU.

DEVETIM RUDARJEM JE ZAPRT IZHOD IZ RUDNIKA.

Rešilno moštvo je na delu nočindan, da jih otme smrti.

Pittsburgh, Pa. — V premogovniku Union Collieries kompanije je nastala razstrelba, ki je devet rudarjem zaprla izhod iz rudnika. Premogovniki te družbe se nahajajo pri Rentonu, Pa., kjer ima SNPJ svoje društvo "Nova Doba" števil. 400.

Detalirano poročilo je izostalo in nemogoče je zdaj dognati, koliko rudarjev je ponesrečilo zaradi razstrelbe, kajti poročilo govori le o devetih rudarjih, katerim je zaprt izhod iz rudnika. Prvo poročilo je govorilo, da je v rudniku ostalo le osem rudarjev. Vest o nesreči se je kmalu raznesla po okolici in žene in otroci so prihitali k rudniku, kjer so se odigrali pretresljivi prizori.

Razstrelba je poškodovala tudi rudniški koš, tako da je treba preje popraviti koš, preden se je moglo peljati v rudnik. Radi tega pravijo nekateri, da sploh ni dogana reč, da je rudarjem zaprt izhod iz rudnika, ampak da so mogoče mrtvi, ubiti od razstrelbe, ali so pa mogoče podlegli strupenim plinom, ki se razvijajo od razstrelbi. Kompanijski uradniki izjavljajo, da je rudarjem le zaprt izhod iz rudnika. Kdo je to povedal kompanijskim uradnikom, dokler ne grede rešili v rudnik in se vrnejo iz njega in povejo, kaj so našli v rudniku, je svedea uganja, kajti sv. Duh jim menda ni razsvetlil, da so lahko pogledali skozi plast v rudnik in videli, kaj se je tam zgodilo. Koliko vere gre kompanijskim uradnikom, govori dejstvo, da so najprvo rekli, da se pograba le osem rudarjev, zdaj jih pa pograbsko že devet.

Rešilni oddelek iz Pittsburgha je takoj odšel na pomoč s potrebnim orodjem, ko je došlo brzojavno poročilo o nesreči. Ali popraviti bo trba najprvo koš, da se rešili spuste v rudnik. Poznejša vest se glasi, da so eno truplo dobili iz zasutega rova, toda osem nesrečnikov je še pod zemljo in vsako upanje, da bi bili rešeni, je izgubljeno. Eksplozija je podrla pol milje rova.

POSLEDICA BANKETA.

Springfield, Ill. — Sedemnajst oseb je obolelo za legarjem, ki so se udeležile banketa v Pickneyville. Ali legar se je pojavil tudi v Carniju, kjer je zbolelo dvajset oseb.

To dejstvo govori, da je v tem okraju pitna voda okužena, nikakor pa niso kriva jedila na banketu, da so ljudje zboleli za legarjem. Okuženo vodo je pa treba prekuhati, da je ufitna.

ČE OLOVEK NI ZADOVOLJEN Z ENO ŽENO...

New York, N. Y. — John F. McNulty, kapitan trgovske mornarice, v svojem času laftant v mornarici, je bil obsojen na pet let v Sing Sing. McNulty je bil namreč oženjen, pa nikakor ni bil zadovoljen z eno ženo, ampak se je poročil še z dvema.

Obtožnica zaradi bigamije je dvignil proti njemu F. I. Finkler, ki je potožil sodniku, da je McNulty poročil njegovo ženo, dasiravno je bil že oženjen. Kapitan je priznal krivdo, na kar mu je sodnik prisodil pet let pokore v Sing Singu.

BOLGARSKA MOBILIZIRA PROTI GRKOM.

TURČIJA SE BRANI PODPISATI MIROVNO POGODBO.

Na Balkanu isbruhne nova vojna za posest Tracije; prvi spopadi med Grki in Bolgari.

Carigrad, 20. jul. — Grške čete so se spopadle s bolgarskimi komitadži in prišle so tudi v dotiko z regularnimi bolgarskimi vojski v Traciji.

Iz Sofije je prišla vest, da je Bolgarska pričela mobilizirati armado za vojno z Grki. Mladeniči, ki bi imeli iti k naboru leta 1921, so poklicani v armado. Po vsej Bolgarski se vrše velike demonstracije proti Grkom.

Polkovnik Darikon poveljuje bolgarskim komitadžem severno od Rodolfskih gor in polkovnik Kavbandžev vodi regularne bolgarske čete v Traciji. Dvesto Bolgarov je napadlo Čuruk, toda Grki so jih odbili; tri osebe so bile ubite.

Vse kaže, da bo svet kmalu videl novo vojno na Balkanu. Bolgarska vlada je sverila entento ves čas od premirja, da ne bo odgovorna za posledice, ako Grčija dobi zapadno Tracijo. Ta dežela je goste naseljena z bolgarskimi mpmehadanec, ki so pomešani s krščanskimi Bolgari, Turki in Grki. Iz tega razloga je Bolgarija apelirala na zaveznike, da dežela po vsej pravici spada njej.

Grki so zadnje čase iskroali čete na obrežju Tracije pod zaščito angleških bojnih ladij v Egejskem morju, toda v notranjost dežele se še ne upajo. Jafar Tajar, vodja turških nacionalistov v Traciji imav svoji armadi veliko število bolgarskih prostovoljcev, čeprav ni on v nobeni oficielni zvezi z vlado v Sofiji.

Zavezniki v Carigradu skrbijo, kaj bo, če obigarija stopi v vojno. Ententa nima čet, da bi pomagala Grkom, kajti njihove vojaške ekspedicije so večidel v Carigradu in na obrežju Male Azije, kjer imajo dovolj opravka s Kemalovimi vstaji.

Zavezniki morda pridobijo Jugoslavijo, da bo pomagala Grkom, ali upanja ni, kajti potem pridajo sitnosti s Italijo.

Atene, Grška, 20. jul. — Ko so Grki prenehali z operacijami v Mali Aziji, so obrnili svoje oči na Tracijo. Toda zdaj je nevarnost, da pride do vojne z Bolgarijo. V Odrinu je 5000 bolgarskih komitadžev, bivših rednih vojakov, ki pomagajo Turkom; vsa armada v Odrinu šteje okrog 40.000 mož. Grki pravijo, da se ne boje te armade in da jim bo lahko pomesti s turškimi nacionalisti in komitadži, ali nevarnost je, če napade Bolgarska Grke v ozadju.

Carigrad, 19. jul. — Dva turška ministra, ki sta obenem mirovna delegata, sta demisionirala, ker nočeta podpisati mirovne pogodbe s zavezniki. Kakor izgleda, odstopi ves turški kabinet in veliki vezir Damad Perid pašin, prijatelj Angležev, ostane sam, ko bo treba 27. julija podpisati pakt. — V Carigradu so se pojavili lepaki, ki pozivajo mohamedance, da naj bojkotirajo zaveznike, ki hočejo "umčiti ves Izlam".

Iz Angore javljajo, da so se tam sešli zastopniki Izlama (mohamedanske vere) iz vseh dežel Male Azije, Egipta, Perzije in Indije in zaključili, da se turškemu sultanu vzame kalifat in poveri arabakemu kralju Husejnu.

Obenem poročajo o veliki boljševiški propagandi v Mali Aziji. Sovjetske mohamedanske čete so invadirale Armenijo v vrhu, da odpro pot iz Kavkazije v Anatolijo, kjer se združijo s turškimi nacionalisti. Poročila, da je Kemalova armada nepremagana in da se je le umaknila pred Grki v varnejše kraje, so zdaj potrjena. Kemali izdaja tedenske manifeste v Angori, v katerih spodbuja mohamedance k uporu proti Angliji.

SOVJETSKA RUSIJA ODBILA ANGLEŠKE POGOJE ZA POLJSKO.

RUSKA VLADA NE ZAUPA ANGLIJI.

Očerin je odgovoril vladi v Londonu, da Rusija se bo pogajala s Poljsko in s nikomur drugim.

London, 20. jul. — Ruska sovjetska vlada je v načelu zavrgla pogoje Anglije za premirje s Poljsko. Tako poročajo "Times", ki so danes objavile sumarij sovjetske note. Vlada kmalu objavi besedilo note.

Odgovor iz Moskve je dolg in poln narkazna. Rusija je odgovorila, da ne mara imeti konference s sosednimi državami v Londonu, prvič, ker ne zaupa Angliji, da bi bila nepristranska, a drugič je konferenca nepotrebna, ker so baltske države že sklenile mir s sovjeti.

Kar se tiče Poljake, odgovarja sovjetska vlada, da zavezniki nimajo poštenih pogojev napram Poljaki, da se s predlagano premirno črto dela krivica Poljakom in da je Rusija pripravljena dati Poljski boljše teritorialne pogoje s direktnim pogajanjem.

Sovjetska vlada je dalje odločno zavrgla pogoje, ki se tičejo generala Vrangla na Krimu, pač pa zahteva, da se Vrangel s svojimi tolpami poda brezpogojno.

"Times" komentirajo, da ima ruski odgovor namen odvračati Poljake od svezavnikov in izrabiti njihov položaj v prid Rusije. List dodaja, da zdaj bo še težje skleniti trgovaško pogodbo z Rusijo.

London, 20. jul. — Po vesteh iz Varšave nadaljujejo Rusi ofenzivo na vsej fronti. Bojevanje se zdaj vrši na stari nemško-ruski fronti in boljševiške čete, ki prodirajo od Vilne na severu, so prekorale reko Niemen in okupirale Novo-grodek. Na jugu manevrira boljševiški general Budenij s svojo kavalerijo in infanterijo, da razsepi poljsko armado med Kovelom in Lvovom.

Boljševiki so dobili v svojo posest velike saloge žita v Litvi. V Vilni je ostalo sedem vagonov ameriškega žitla in ameriška pomorska komitaja je izpraznila Bielostok, ne da bi mogla vzeti s seboj vso zalogo živil zaradi pomanjkanja vagonov. Na tisoče begunov je napelnilo Bielovici, kjer je imel bivši ruski car svoja velika lovišča. Več kot 100.000 begunov se nahaja v Varšavi in drugih poljskih mestih.

Na nemško-poljski meji je razglašeno obredno stanje. Na Poznanjskem so Poljaki aretirali večje število komunistov, ki so nabili plakate z napisom: "Poljska pada".

Berlin, 20. jul. — Iz Varšave poročajo, da ruske sovjetske armade prodirajo dvanaest do petnajst milj dnevno na severni fronti. Minsk je zdaj baza operacij proti Grodnu, Baranovičem in Bielostoku.

JANTA NAJDENA NA JEZERU.

Chicago, Ill. — Rešilno moštvo je doseglo jahto "Mohaki", o kateri so sodili, da se je pogreznila v temni noči. Na nji je bilo osem oseb, ki imajo svoj dom v Waukekanu. Val, ki so bili na jahti, so napravili obljubo, da se ne podajo več na Michigansko jezero v jadrenici, kajti močan veter, ki je pihal od obrežja, je povzročil, da niso mogli k obrežju.

Well, tako govore ljudje, ki nimajo najmanjšega pojma o jadranju. In res je zaupje najboljše, da ostanejo doma.

VRHNE.

Chicago in okolice: V četrtih deloma oblačno in nestalno. Juž-zahodni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 72, najnižja 63. Sonce izide ob 5:52, zaide ob 8:20.

PONESREČEN LINČARSKI POIZKUS.

ENERGIČEN GOVERNER JE PREPREČIL LINČANJE.

Milica s strojnimi čuva tri zamorce v okrajni ječi.

Asheville, N. C. — V malem mestecu Grahamu so prišli tri zamorce na obtožbo, da so napadli neko belopoltno ženo. Komaj so jih imeli pod ključem, so se pričeli zbirati ljudje, dvomljivca značaja, da linčajo zamorce po stari šegi, ki je v navadi v južnih državah, od kar so pripeljali preve zamorske sužnje v Ameriko. Lokalni oblastveniki niso čakali, da linčarji izvrše svoj namen in po izvršenem linčarskem umoru poročajo javnosti, da so bili prešibki za odpor proti linčarjem, ampak so takoj obvestili governerja, kaj se pripravljajo v malem mestecu.

Governor Fickett tudi ni dolgo premišljeval, kaj naj stori, da prepreči linčarsko hudodelstvo, marveč je takoj odredil državno milico s potrebnimi instruktajmi v Graham. Izročil je kapitanu Fowlerju ukaz, ki se čita:

"Kapitan Fowler. Čuvajte te jetnike za vsako ceno in obvestite ljudstvo, da sem odredil moše s strojnimi, da streljajo naravnost, če se napravi napad na življenje jetnikov."

Kasneje je prejel governer poročilo od kapitana Fowlerja, da vlada mir.

Ali ta mir je bil podooben miru pred nevihto, kajti nekateri vročeglavci so se odločili, da linčajo vsacega zamorca, čeprav je governer odredil milico s strojnimi, da vsakomur nje in red se vsako ceno. Napočila je noč in vroče krevčev, ki so hrepeneli po linčarskem avtomateju, se je zlela med zelo pripravna za izvršitev njihovega namena. Dali so ud krinke na obraz, da jih ne poznajo, kadar napadejo ječo. Šlomaki na duhu so najbrž mislili, da jih milica ne vidi, če zakrijejo svoje obraze. Mogoče so kedaj štali o ptičju noju, ki vtakne glavo v pesek, kadar mu proti nevarnost, ker misli, če ima glavo skrito v pesku, da ga ne vidijo njegovi sovražniki, pa so zakrinali obraze. Tako namerjeni so napadli ječo, toda milica jih je sprejela s strojnimi. Posledica tega napada na ječo je bila, da je 45-letni Jim Ray oblezel mrtve, dva druga linčarja sta pa bila ranjena.

Governerjeva odločnost in zavest lokalnih oblasti sta preprečili trojni linčarski umor. Če so zamore krivi dejanja, katerega so obdolženi, bodo prešli kazen, ki jim gre po zakonih. V civilizirani državi postojte sodišča, da sodijo zločince, nikakor si pa vsak človek ne more lastiti pravice do sodbe, posebno pa taki ljudje, katerih strasti so razplamtele in od katerih ne more nihče pričakovati, da bodo sodili pravično.

POMANJKANJE VOZ POVEROČA POMANJKANJE PREMOGA.

Washington, D. C. — Geologična zemljemerska družba izjavlja, da pomanjkanje železnih voz ustvarja pomanjkanje premoga. Družba pravi, da premogovniški podjetniki izjavljajo, da so v tednu, ki je končal s desetimi julijem, dobili k premogovnikom ravno toliko dostavljenih voz kot v prejšnjem tednu. Zaradi slabih transportnih sredstev trpi produkcija premoga.

FLOVBENI ODBOR PRINAJA VELIKO REFORMO V FLOVBI.

Washington, D. C. — Plovbeni odbor namerava zlomiti monopol privatnih plovbenih interesov, ki so hoteli za vsako ceno zatvariti za trgovino nenaravna pota. Ti poizkusi so precej krivi, da je nastal nered v obratu ameriških železnice. Plovbeni odbor je izdelal načrti, da se pota trgovine razdeli na vse pristane, tako da ne bodo eni pristani zanemarjeni, drugi pa pretežirani.

mir Kosom:

Naš greh.

Stekajočih se korakov smo mi po ozkih, nečednih, zelo tih in čudno vijugastih ulicah, obmorskega mesta pisano množico ljudi, ki so se igrali in pehali, da so si delali prosto pot. Za hišami je bilo zamolklo bučalo in pošušilo, ali komaj smo čuli njegovo odzvanje, ki se je mečalo in lovalo v hrupom mestu v en sam dofen sander, v eno samo senje in sopenje.

Viklari več ne grem tja ... Naj stiskaža ... Naj dela smrti, če hoče!" je kričal vesarjen Angelo; z obedomoma je krillil po zraku, omahovaje vae strani in se zadeval s njo in z glavo ob zid. Močno turjen je bil, znoj mu je lil s čela, so mu kakor v razbijebeči krvavordeče plantela. Drsem ga pod pazduho in pazil, se mi ne vrne na tla in se ne vleče.

Prav govoriš, čisto prav!" mu pritrjeval Maks in Polde se rezko krohotala, dasi jima bilo prav do smeha.

Angelo je nenadoma obstal.

Kadar je luča prevelika, ne li človek nič več po njej!" lejal. "Dolgo sem delal pri stiskažu, dalje ne bom. Če li, da mi bom zastoj gararor črna živina, ki ne sliki in vidi ničesar drugega kakor line, se moti ... Raje poginem čisti, kakor bi se še dalje ubil za iste uboge solde. Zda pa da bi mi še ne plačal teh krvavoslušnih soldov!"

Vsak mesec mi je težko plačati, dobro vem, — zdaj naj čakam celo leto! — Kdor je bil že kakrat na barki za kurjača, do ve, kako sitno in težko je to ravno ... Zda sem pa lačen, se komaj držim pokonec. Ali smešno, da kolovratimo kakor stradani volkovi po cestah! Kje pravica? Kakor drugi ljudje, mislim, samo z zrakom se ne premo živeti ...

Maks se je opotekl in potrepal glavo po rami.

"Bravo Angelo, resnične so te besede: tudi mi smo ljudje!"

Ali zdaj ne pomagaj nobeno jakonje in tanzanje, ko stojimo li, kar nas je tukaj, kakor pod pom ... Vidiš, ti se puntak, ker ne plačati tisti stiskaža na barki mesečne plače ... ali kakšne komedije že imaš, mi trije čamo pa na delo in ga ne moremo dobiti ... tri dni že čakamo, a bi se pripeljalo vsaj zopet kaj raka v luko, da bi si zaslužili tak kak krajar pri izkladanju ...

"Če je treba, pa naj poginem čisti!" je povzel zopet Angelo. Delal sem kakor se spodobi, delal skoraj za prazen nič. Pa me pretrepel. Zda je konec moje potrpljivosti, ker misli ta falot, a ga bom čakal za pošteno zaslužno solde vae življenje ...

Je, nič več ne gren tja, še ne podedam ga več, naj jih požre sam, ate, kronce, da bo sit enkrat ...

Prenehaj je. Tesneje sem ga stisnil pod pazduho, da se ni zvrnil po tleh, kar je tako močno omahoval.

Polde je zamahnil z roko.

Dosti, Angelo — čemu bi se zatonj jezil? Ne stoji več na tisto barko, nikar se ne daj vleči za nos ... Počakajmo vsi skupaj do rede; takrat bo spet dosti bark in luki, treba bo izkladati in zaslužiti bomo kaj denarja ...

Danes, mislim, je ravno sobota; dolgo se seveda do srede, pa kaj se hoče! Boljše nekaj kakor nič! ...

"Slabo nas tolaži!" se mu je zamejnal Maks v obraz.

"Res slabo, imaš prav," mu je pritrjeval Angelo. "Kje je še sreča? Jaz sem pa že zdaj truden od lakota, na smrt truden ... Črn kruh bi grizel tako poželjivo, kakor da imam pečenko pred sabo. Pa kaj črn kruh! Samo skorjico bi zdajle rad ..."

Maksu se je stemnil obraz.

"Ali smo se ljudje, ali nismo? Jaz mislim, da nič več ... Če pomislimo svoje žuljave roke za par soldov in kljub temu ne morem dobiti nikjer dela — no, potem radijo in dober tek! ... Tako ne bi šlo naprej, tudi ne sme iti — kje so božje in človeške postave za nas? ... Drugi se vozijo v kočijah, pijani od razkošja in od ukajvanja, mi pa se opotekamo od lakote in od žeje izmučeni po cestah, ne da bi si mogli privoščiti ovsenega kruha. Kje je pravica? Kriča vsem, ki bi si ga radi privoščili, priklanjali s krvavimi žulji svojih rok!"

Angelo je stisnil pesti ježno in zaškrtal z zobmi:

"Prokleto življenje! ... Če nismo vredni črnega kruha, pa počakajmo toliko časa, da omahnemo po tleh in se senedemo ... Nikamor ne grem več klefeplaziti, še najmanj pa k njemu ... k tistemu stiskažu na barko; naj goljufa druge, mene ne bo več ...

Tako smo šli naprej iz ulice v ulice, klavirni in sestradani, pesti stisnjene, zobe škrtajoče. Za nekimi vogalom nas je zapazil stražnik, se naglo zasuknil in smuknil kakor v strahu med gnečo ter nam izginil izpred oči ...

Mračilo se je. Zavili smo v zadušilo, skoro temno ulico, ki se je vila ozka in vijugasta med visokimi, črnimi zidovi na obeh straneh; vsa okna so bila odprta na stečaj, krme so bile nabito polne, hrup in kander povsod, kamorkoli sem se ozrl; zdajpa zdaj se je prikazala visoko nad nami v oknu četrtega ali petega nadstropja, čudno nališana ženska glava z mogočno frizuro, cigareto med ustnami, in koj nato zopet izginila. Smrad se je širil v ulici; iz vseh več so kričali surovi pijani glasovi, čulo se je izvijalo še žensko bihtanje.

Angelo se je zaklel.

Tukaj pijejo, kakor da bodo živeli samo še ta večer, duše pijane! — Imaš še kak sold, Maks, poglej!"

"Nimam, pa če se slečem do nagega," je odkimal Maks klavirno in upognil tilnik.

"In midva ravno tako!" sva pristavila Polde in jaz.

Pisana gruča razgovorih, visokofriziranih deklet v rahlih, globoko izrezanih blazah nam je zastavila z odprtimi rokami tesno pot; vse so se ostudno smejale in pomehikovalale s trudnimi, črnopodertanimi očmi. Ena izmed njih, vitka, prava bujnokipeča, roke do ramen gola, od črne in črne frizure nad belim, visokim čelom, se je zadela ob Angelov komolec.

"Greš!"

Angelo jo je sunil v stran.

"Glej, da mi izgineš izpred oči! Nisem ravno najboljša volja danes ..."

Črnka je nekaj zamrmrala, zaklela parkrat robato in se pomehikala med ljudmi.

Povsod berači ... Pojdimo kam drugam, koder se vozijo ljudje v kočijah!" je nasvetoval Maks.

Vedno naprej smo hodili, mimo glasnih, prepevajočih krčem, mimo veselih, zadovoljnih ljudi, ki so leno pohajkovali in si priklanjali komodno lepo dišeče cigarete. — Roko v roki so švigali mimo nas zastavni fantje, smeš na lileh in brezskrbnost v kretnjah.

Maks je sklonil glavo.

Vsi ti le — kaj poznajo življenje! Kaj vedo, kaj se pravi stradanje in trpeti? ... Viskanje je njih življenje, ljubezen njih glad, ko imajo vsega v izobilju. — O bog, kje je pravica!"

Polde pa je zavzdihnil:

"Stopimo v gostilno, ljudje kršćanski; jaz se še komaj držim pokonec! ..."

Tudi jaz sem omahoval, ker je od prejšnjega dne nisem ničesar jedel.

"Kako bi šli, ko nima nihče božjaka v žepu!" je menil Maks. Polde se je grgraje zamejnal.

"Kaj tisto, če smo suhi ko poper — saj ima vsak krečmar vrata in kredol! Jaz pravim, da pojdemo!"

"Ima kredol in vrata krečmar, ampak za nas ne," je odgovoril Angelo.

Polde je obstal in se naslonil ob zid.

"Če mislite, pojdite; jaz grem," je dejal. "Tako sem slab, da še komaj stojim ..."

"Jaz tudi," sva rekla obadva hkrati, Angelo in jaz.

Maks je začuden pogledal.

Če greste že vsi, grem pa še jaz ..."

Hrupoma smo se opotekli skozi mračno vežo v odprto, natučeno, zelo smardečo krčmo in se senedli za polito mizo, kjer je sedelo že nekaj skijudnih, krmežljivih starcev z glasnimi, čudno našemljenimi ženskami z visokimi, golimi vratovi in polnimi belimi lakti v živahnem intimnem razgovoru. Slabo je brela pod začrnelim stropom petrolejska svetilka in razsvetljevala zarpile obraze pijanih moških in žensk. Vse mize so bile zasedene, toliko da sta imela zaliti, trebušni krečmar in brhka, okrogla natakarija prostora med stoli. V kotu je sedel gudec s harmoniko na kolnih in

godel na vse načine in na vse pretege, da je moralo človeku nehotepresedati. Časih se je dvignil iz mize razposajen, pijan parček in zaplesal po tesnem prostoru da so se stoli prevračali in odskakovale steklenice na mizah. Oblak tobakovnega dima je krožil nad glavami vseh piveev; kakor težka londonska megla je legalo pred moje oči, tako da sem gledal kakor skozi zakajeno šipo vse te vriskajoče, plešeče ljudi, te polne, objemajoče se roke, te pijane, zabuhle obraze in te bleščeče, od poželenja osteklene oči, ki so se v steklenosti mežikale in vabile.

Natakarija nam je prinesla kruha in piva. Vse nam je šlo nezumno v slast, ker smo bili tako ludo sestradani. Tih smo sedeli za mizo, nihče ni izpregovoril besede; ni se nam ljubilo, gladnim volkovom.

Krčma se je še venomer polnila; civilisti, mornarji, vojaki, — vse se je mešalo in gnetlo v splošnem hrupu; skoro nihče ni prišel brez ženske, ker se nihče ni hotel dolgočasiiti. Med hripavimi, kričečimi glasovi se je začul časih zvonek smeh in srebrno bihtanje, kakor da bi metal kdo tolarje po zlatem krožniku.

(Dalje.)

FARME NA PRODAJ V DRŽAVI NEW YORK.

Na mnoga uprašanja, zakaj ne oglašam več farm, odgovarjam sledeče: Jaz se pripravim za jesen, ker je sedaj rojakom težko kupiti farme s pridelki na njih. Kar stanejo mnogo več denarja.

Na jesen se pa dobi s farmo lahko gotovo mero krompirja, ovsu, ajde in drugih pridelkov vse, kar je več, pa lahko lastnik proda posebej. Razni agentje se sedaj prihajajo na okrog, in kdor hoče prodati krompir naprej, mu ga plačajo po \$2.00 bušelj.

Ako je posajenega recimo dva do tri akre krompirja, kako naj kupi človek, ki namerava kupiti le kmetijo s malim denarjem. Zanj je navadno najvažnejše, da se dobi prilična kmetija in z njo le toliko pridelka, kmetovati po svoje, kakor najbolje ve in zna.

Ker ne bom tukaj od 10. avgusta pa do 1. septembra t. l., torej priporočam rojakom, ki mislijo se seliti na kmetije to jesen v državo New York, da pridejo sem v jeseni in se prepričajo, kaj vse tukaj raste, kar je spomladi nemogoče.

Nadalje opozarjam vse one, ki imajo dobra dela in zaslužek v raznih mestih, da vam ni treba sedaj kupovati kmetije, ker tudi na kmetijah pridejo razne težkoče, ter pozneje obžalujejo in pravijo: "Oh, zakaj sem kupil to farmo, mar bi ostal tam, kjer sem bil in sem delal samo 8 do 10 ur na dan, sedaj pa moram tu na kmetiji delati dostikrat celo po 15 ur na dan!" Tak človek včas pusti vse skup in gre nazaj v mesto. Vsem takim svetujem, naj se drže svojega dela, dokler ga imajo tako, da ne bodo pozneje obžalovali.

Sicer pa svetujem rojakem, kateri nameravajo živeti v Združenih državah in mislijo in imajo volje se podati kdaj na farmo, naj le kupijo farme, čepravno mislijo se takoj seliti na nje, ker se lahko naselijo, kadar jih je volja, oziroma ko pride čas zato. Razni bogataši imajo posestva vsespovsod za slučaji, da so mu tla vroča v enem kraju, se preselijo v drugi kraj. Torej rojaki, ne vem, zakaj bi si ne priskrbeli zemljišča na ta način po svoji možnosti in se naselili na kmetijo, kadar bo čas zato. Prišel bo čas, ko bodele z veseljem prišli na kmetijo, če bodele le imeli kam. Tukaj je svet iziščen in se prodaja po 20 do 30 akre, zasajen s sadnim drevjem, s poslopjaj pa stoji prazna, ki so bila nekdanj krasno vrejena. Vendar pa, akoravno je sedaj vse zapuščeno, se more veliko laglje urediti in spraviti v red kot pa tam, kjer je treba šele ruvati stare drevesne štoro iz zemlje, graditi hiše in šele saditi drevje. Nihče tukaj ne bi šel čistiti zemlje za \$100 na en akre, ako lahko kupi še očisteno zemljo po 20 do 30 dolarjev akre, kot sem že omenil v poslopji in sadnim drevjem in gosdovi.

Ako kedo rojakov želi še več pojasnila, naj piše na moj naslov, ker pa nekateri rojaki zelo težko napišejo The Zurich Farm Agency, to je ime, ki ga rabim zaradi angleške javnosti, vi pa lahko naslovite kar na naslov

JOHN ZULICH, East Worcester, New York.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Vsem članom in naročnikom, kateri so naročili kose od John Grigarja, ter se obračajo na upravništvo za njegov naslov, naj si izrežejo to in naj hranijo naslov za njega je: JOHN GRIGAR, R. F. D. 3, Chesaning, Mich. Ob enim pa pozivljamo Grigarja, da eventualno pošlje ljudem KOSE katere so naročili potom odjemalcem vzrok, zakaj tega ne more izvršiti. To je njegova dolžnost.

Naš zastopnik Vincenc Fugelj je na potovanju v Illinoisu in pozneje bo šel v državo Indiano in Wisconsin, kjer bo nabiral naročnike za list Prosveta. Pooblaščen je nabirati NOVE naročnike in enako tudi po kolektirati naročnino od vseh starih naročnikov, želimo, da se rojaki zavedajo tega in se naj vsak naroči na list "Prosveta". Tako priporoča upravništvo "Prosvete".

Natresite ga v svoje čevlje.

Da dosežete za svoje čevlje, klope in erbove noge zakaščen komfort, in da ustavite neprijetno potenje in duhi, ki nastajajo iz tega, natresite v svoje čevlje in nogavice

Severa's Foot Powder

(Severa's Prašek za noge). Ta prašek pomaga, če vae bole noge, suhi vlagi in drži vae noge suhe in v komfortu. Dobite ga pri vašem lekarju. Cena 25c in 1c davka.

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljših parnikih je več tednov naprej rasprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem rezervate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DUBROVNIK — TRST.

27. julia — President Wilson.
12. avgust — Argentina.
23. avgust — Panama.
14. sept. — Pres. Wilson.
21. sept. — Belvedere.

V smetku avgusta odplinjata parnik Argentina in Panama, dan odhoda še dosejaj ni naznanjen.

NEW YORK — GENOA.

17. julia — Regina.
NEW YORK — HAVRE ALI OBERBOURG.

30. julia — La Fayette.
31. julia — Aquasania.
5. avgust — Mauritania.
6. avgusta — La Savole.
12. avgusta — Imperator.
14. avgusta — La Touraine.
14. avgusta — K. A. Victoria.
21. avgusta — Rochambeau.
20. avgusta — La Lorraine.

Navedeni vozni red je podvržen alučinim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbimo potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

Is starega kraja je do sedaj prišlo v Ameriko več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pišite za tozaderna pojasnila.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na

LEO. ZAKRAJSEK

70 — 9th Avenue
NEW YORK, N. Y.

Pošljamo denar v staro domovino.



Kapital vloge in
vzrobiti znanje
blizu \$12,000,000.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO

MOŽE IN MLADENČKE ZA

DELO V NAŠI

MESNICI

HETZEL & COMPANY

1743 LARRABEE ST.

RAD BI IZVEDEL.

Kje je JOHN ZGAINER, doma iz Selška šteta, 5 pri Cerklji. V Ameriki se nahaja že 8 let. Za njegov naslov bi rada izvedela njegova sestra Marija Zgajner, omožena Naglič. Čenjene rojake n ljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi blagovoli to naznaniti za kar bom zelo hvaležna, ako pa sam čita te oglase, naj se mi oglasi, ker poročati mu imam zelo važne stvari iz starega kraja. Moj naslov je: Marija Naglič, P. O. Box 228, Dunio, Pa.

NAROČNIKOM MESTA CHICAGO.

Želim pojasniti glede nove cene, da je naročnina za Chicago od dne prvega julija naprej \$3.50. Torej vsakdo, kdor ni člen SNPJ., mora plačati za celoletno naročnino gori navedeno svoto. Člani S. N. P. J. v Chicagu pa imajo doplačati \$5.30 in s tem je naročnina plačana za eno leto. To velja za mesto, Chicago, So. Chicago, Pullman in Riverdale, ker za te naročnike moramo prilpeiti na vsak list poštno znamko za en cent.

POTREBUJEMO

delavce za vsakovrstno delo v naši mesnici. Dobra plača in izvrstne delavske razmere.

HETZEL & CO.

1743 Larrabee St.

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja ANTON PLESEC; pred enim letom se je nahajal v Milwaukee, Wis. On ima svojo farmo v Grand Havem, Mich. Ravno tam sem imel tudi jaz mojo farmo pred dvema letoma. Prosim ga najljubljeneje, naj se mi priklasi, ker mu nekaj dolgujem in bi mu rad plačal. Moj naslov je: Jos. Sernel, 535 N. Wood St., Chicago, Ill. (July 21-22).

ŠIFKARTA IZ TRSTA V NEW YORK STANE SAMO \$30.00

Najmanjša svota, kar računajo agentje za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATIJA SKENDER

javni notar za Ameriko in stari kraj.

5237 Butler St., Pittsburgh, Pa. Prihranili vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

PRILIKA ZA TRGOVINO

Staro ustanovljena grocerijska trgovina in mesnica se prodaja po ZELO NIZKI ceni. Ta trgovina prinaša \$60,000.00 prometa. Lastnik gre upokoji. Ugodna prilika za SLOVENCA. Poleg vsega tega je izvrstno stanovanje. Za natančne podatke o ceni in druga pojasnila pišite ali pa se osebno izglasite pri:

W. S. MASON, La Salle, Ill.

VI POTREBUJETE KNJIGO.

Dr. Kern je nad deset let zbiral gradivo za angleško-slovenski besednjak. Vedel je, da Slovenci potrebujejo dober obsežen slovar pri učenju angleščine. Knjiga obsega 25,000 angleških besed z izgovarjavo in slovenskimi pomeni. Če vas angleški jezik zanima in se ga želite priučiti, si jo naročite. Kupite jo za svoje otroke, da se uče pravilne slovensščine. V vsaki hiši bi moral biti en izvod na razpolago celi družini.

Angleško-slovenski besednjak naročite na sledeči naslov:

DR. F. J. KERN,

6202 St. Clair Ave.,

Cleveland, Ohio.

Cena obsežni knjigi je 5 dolarjev s poštnino vred. — Istotam lahko naročite Zornanove pesmi za \$1.25.

Začimbe, šališče in najraznovrstnejša

DOMAČA ZDRAVILA

katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station, NEW YORK CITY.

Edini atagokrajski

SLOVENSKI ZDRAVNIK

v Pennsylvaniji

Dr. M. Milojevič

preje vojaški zdravnik in večletni zdravnik deželne bolnišnice v Gradcu na Štajerskem.

417 — Wood Street

PITTSBURGH, PA.

DR. JOS. V. GRAHEK

ZDRAVNIK

Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne.

843 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2388

N. S. PITTSBURGH, PA.

GRAMOFONSKÉ PLOŠCE

Pišite po novi cenik

Velike

zaloge

in

slatnine

—

Wm.

Sitter

Co.

5805 St. Clair Av.

Cleveland,

Ohio

Inozemstvo.

Angleške izgube v Mezopotamiji.
London. — Vojni minister Churchill je izjavil v nižji zbornici, da je do danes v boju z upornimi Arabci v Mezopotamiji imela Anglija sledeče izgube: Trije častniki in 158 vojakov je bilo ubitih, 14 častnikov in 232 vojakov pa ranjenih.

Civilna vojna v Boliviji.

Buenos Aires, Arg. — V Boliviji, kjer se je pred nekaj dnevi izvršila nekrvava mešičanska revolucija, je te dni potekla prva kri. Bataljon infanterije se ni hotel pridružiti rebelni armadi in vnel se je boj, v katerem je bilo osem mož ubitih in dvajset ranjenih. Bataljon se je podal.

Drugi kongres tretje internacionale.

Kristijanija, Norveška. — Dne 15. julija je bil v Moskvi odprt drugi kongres tretje internacionale. Izvrševalni odbor pravi v manifestu za sklicanje kongresa, da "je silno in rapidno razširjanje komunističnih idej po vsem svetu izvalo potrebo tega kongresa, ki ima začrtati nova pota za svetovno revolucijo delavskega razreda."

Na dnevnem redu kongresa so sledeče točke: poročilo eksekutivne poročila delegatov iz raznih držav; tretja internacionala in sedanji svetovni položaj; parlamentarizem; strokovne unije in delavski sveti; naloga komunistične stranke z ozirom na proletarsko oblast; gospodarska politika narodov; agrarno vprašanje; stališče komunistične internacionale glede na one skupine, ki sprejmejo komunistični program; ustava internacionale; ženske organizacije; mladinske organizacije.

Dr. Sunjatsen prerokuje revolucijo na Kitajskem.

Šangaj, Kitajska. — Dr. Sunjatsen, prvi provizorični predsednik kitajske republike in revolucionar, je dejal v intervjuju, da se Kitajska pridruži sovjetski Rusiji in izvoze revolucijo v Indijo, ako se ponovi imperialistična alianca med Japonsko in Veliko Britanijo. Revolucija v Aziji je edino uspešno sredstvo za obrambo kitajskega naroda proti imperializmu Japonske, je dejal dr. Sunjatsen.

Češka delegacija se je vrnila iz Rusije.

Praga, Čehoslovakija. — Delegacija čeških socialistov, ki so se mudili šest tednov v Rusiji in opazovali ondodne razmere, se je vrnila v Prago. Delavstvo je ob tej priliki priredilo impozantni sprejem delegatom in demonstriralo za nujno vzpostavljeno diplomatičnih stikov z moskovsko vlado.

Civilni boji na Kitajskem.

Šangaj, Kitajska, 19. jul. — V okolici Hankova je v soboto ponoči divjala bitka med četami strank Anfu in Čihli. V mestu vlada panika. Pristajali stranke Čihli so odbili napadalec.

Nova ogrska vlada.

London. — Iz Budapešte javljajo, da je dr. Tepeky končno organiziral novo vlado, ki nasledi Semedenov kabinet, kateri je padel 8. junija.

V Beogradu vidijo strahove.

London, 26. jul. — Iz Beograda poročajo, da tamkaj kroži nepotrjena vest, da so ruske boljševiške čete prekoračile rumunsko mejo in udre v Besarabijo. Trgovski krogi v Beogradu so zelo razburjeni vsled te vesti.

Vojna Anglije z Rusijo stane že 280 milijonov.

London. — Parlamentarni list je objavil podatke, da je Velika Britanija potrošila pri vseh operacijah proti sovjetski Rusiji od 11. novembra 1918 do 31. marca 1920 ogromno vsoto 55.973.000 šterlingov (\$289.800.000).

Razstrelba municije v Saaru.

London. — Te dni je bila velika eksplozija v starem vojaškem skladišču nemške armade v Saaru, ki je pod okupacijo Francije. Eksplozivne so eroplanske bombe. Prebivalci v bližini beže na vse strani, ker se boje, da se vnamejo še druga skladišča z granatami.

60 oseb ranjenih v irski bitki.

Dublin, Irsko, 20. jul. — V bitki med angleškimi vojniki in sinfaj-

novci v Corku, ki je divjala zadnja nedeljo, je bil okrog 60 oseb ranjenih. Sinfajnovci so vrgli 29 bomb.

Vladno sodišče v Corku ne more posloovati, ker Irski nočejo služiti na poroti.

Ameriški Poljaki se nočejo boriti proti boljševikom.

Varšava, Poljska, 19. jul. — Zadnji kontigent ameriških Poljakov, ki so služili kot prostovoljci v poljski armadi, se vrne v Ameriko 25. julija. Odpeljejo se iz Gdanskega s parnikom "Pocahontas". V kontingentu je 1160 častnikov in prostakov. Poljske oblasti so se trudile, da pridržijo ameriške prostovoljce na fronti v tem kritičnem času, toda ameriški Poljaki so že sili vojne. Več kot 12.000 prostovoljcev je že odpotovalo v Ameriko.

Ameriške vesti.

PREMOGARJI V KANSASU SE NE PODOJJO.

Pittsburgh, Kans. — Vrhovno sodišče države Kansas je v ponedeljek potrdilo razsodbo sodnika A. Currana v Crawford Countyju, ki je razsodil, da mora Aleksander Howat, predsednik rudarske organizacije v Kansasu, priti pred industrijsko sodišče z ostalimi odborniki vred, ali pa iti v zapor. Ko je Howat izvedel o odloku vrhovnega sodišča, je izjavil, da preze odlok, kakor je prezel razsodbo nižjega sodišča. Howat pravi, da rudarji ne bodo nikdar priznali industrijskega sodišča, ki zaslužuje organizirane delavce.

FARMAR JE ZDAJ BOGATEJI ZA ENO SKUŠNJO.

Chicago, Ill. — George A. Flasher, bivši farmar v Wisconsinu, sedi zdaj v hotelu "Gaultu" in čaka na sporočilo detektivskega načelnika Mooneyja, da mu sporoči, da je policija prišla žensko, ki ga je oskubila za denar. Flasher je obvestil detektivskega načelnika prejšnji dan, da je prodal svojo farmo in da je imel \$7.400, zdaj pa ima le pet dolarjev, ker ga je navihana ptičica obrala za ves denar in mu pustila le en petak.

Rekel je, da se je z žensko seznanil v Los Angelesu.

Književne vesti.

"Čas", skupna številka za april in maj, ki je pravkar izšla, ima sledečo vsebino: J. N. Rogelj: O izgubljeni pomladi. — Povest zemlje in razvoj sesavev. — L. N. Tolstoj—F. K. Polikuška. — J. Ambrožič: Zgodovina sloveštva. — M. K. — F. K. Ob morju. — Vzgoja in skrb za otroke. — Anton J. Terbovec: V deželi magnolij. — Kako določujemo čas. — F. Mrzljak: Krošnjar in grof. — Kaj je s "Časom." — O zadevi slovenskega zavešča. — O koristi počitka in odmora. — Čudovitost sloveških možganov. — Napredek med Indijanci. — Prohibicija in posledice. — O govorstvu. — Volitve predsedniškega kandidata. —

Leposlovno - znanstvena revija "Čas" izhaja zdaj v Clevelandu. Naslov je: 6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VABILO!

Slovenski dramatični klub v Conemaugh, Pa., priredi dne 25. julija 1920, popoldne ob dveh, izlet ali piknik na PARK HILL.

Uljudno so vabljeni vsi cenjeni rojaki in rojakinje iz tega okrožja Johnstown, Pa., da se mnogoštevilno udeležijo tega izleta. Da bo zabava popolnejša, nam bode za pel pevski zbor "Jugoslavija" iz Mashoma, Pa., več krasnih pesmi. Prijateljem godbe bo postregla "Slovensko delavska godba" iz Conemaugh. Za vse drugo, točno in izvrstno postrežbo, jed-menover, ali pivo, katero bo — postl je obično, in druge prigrizke, bo skrbel posebni odbor. Rojaki, da preženete otožnost in pozabite na vskandanje trpljenje, si potolažite želodec in pogostite strastno željo, pridite dne 25. julija na Park Hill. V slučaju delevnega vremena se vsi piknik dne 1. avgusta. Vstopnina je 25c. Dame so proste vstopnine. Na evidenjo in obilo udeležbo vabi odbor.

Vabilo na Veselico in k Igri SLOVENSKI DELAVSKI DOM

katero priredi

na Maxhom v Johnstown, Pa., dne 31. julija, 1920.

Veselica se vrši kot v slavnostno obhajanje obletnice tega društva.

Začetek bode točno ob 7 uri zvečer. Vstopnina za moške osebe je 50c, za ženske pa le 25c.

Igrala bode izvrstna Maxhom Godba pod vodstvom gos. Jos. Rogelja.

Na programu je zanimiva šaloigra, katere se prične ob 8:30. Igra "Tri sestre" v treh dejanjih. Osebe ki nastopijo so sledeče: Orel kmet, Helena njegova žena, Majda, Spela, Anna hčere, Anton in Gabrov France ženina, Jera dekla pri Gabrovih in berač.

Najljubnejše vabimo vse slavno občinstvo domače in bližnje okolice, da se polno številno udeležijo te prireditve, kjer bodo vžili mnogo zabave.

Za prazne želodce in težnja grla bode skrbel veselilni odbor. Torej še enkrat apeliramo na vsa društva in slavno občinstvo, da se gotovi v mnogem številu udeležijo te zabave, pridite in se zabavajte z nami vabi DIREKTORJI!

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev in stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agenti in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim iskušnim in premošnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neuteleljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatev se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

Zahvalno pismo iz stare domovine.

Od naših POTNIKOV, kateri so potovali staro domovino po posredovanju bankirja v HENRY C. ZARO.

Cenjeni gospod Zaro!

Sedaj, ko smo srečno prišli domov, amatrmo si za našo dolžnost, da Vam pišemo iz svobodne Jugoslavije. Potovali smo lepo, hitro in dobro; povsod smo bili lepo sprejeti in pričakovani: naši kovečki so se vozili z nami, ravno tako, kakor sje vi to preskrbeli in nam obljubili; denar smo v Ljubljani po Vašem čeku v redu sprejeli in sicer ne da bi bilo treba plačati kakor posebne pristojbine in ne da bi imeli kakor posebne nepravilke, ko nam je bil denar izplačan po Prvi Hrvatski Štedionici, na katero so se Vaši čeki glasili. Dobili smo prave naše jugoslovanske kolekovane krono, kakor ste nam Vi pred odhodom povedali; nadalje Vam moramo tudi naznaniti, da so naši sorodniki, katerim smo po Vašem posredovanju pošiljali denar, slednjega v popolnem redu in pravočasno sprejeli.

Zato se mi Vam in upravitelju Vašega Jugoslovanskega bančnega oddelka Aleksandru Petroviču najpristoneje zahvalujemo glede Vašega dobrega, brzega in poštenega odpremanja nas v stari kraj. O Vašem poštenem in vestnem delovanju smo tako tukaj, kakor tudi še ko smo bili v Ameriki, mnogo ališali in sedaj smo se popolnoma uverili, da je temu v resnici tako.

Vse pogodbe in pooblastila, katere nam je Vaš upravitelj Aleksander Petrovič, ki je starokrajski odvetnik, napravil, so tukajšnja sodišča sprejela, tako da je vse v redu in da naši sorodniki niso imeli glede tega nobene nepravilke. Z eno besedo, vse je bilo natančno tako, kakor ste Vi nam pisali, še predno smo se podali na pot.

Ker smo po Vašem posredovanju tako udobno potovali in tako hitro prišli do našega končnega cilja in sicer to vso le radi Vašega vestnega posredovanja, Vas vsem našim rojakom najtopleje priporočamo in jim svetujemo, da potujejo le s posredovanjem, kakor tudi pakete in da le potom Vaše posredovalnice izdelujejo pogodbe, prošne, pooblastila, prenose, testamente in vse drugo, ako žele, da bodo imeli vse v najboljšem redu, oziroma tako, kakor je bilo nam postreženo.

Tako toraj naši Jugoslovanski rojaki govorijo in pišejo o bankirju Zaru in radi tega ne iščite drugod temveč kadar sklenete, da boste potovali v stari kraj, potem pišite Vašemu Jugoslovanskemu državno-pooblaščenemu bančnemu zavodu

S srčnim pozdravom

Jos. Zagar,	Josip Domovič,	Stefan Ivokovič,
Antonija Sulgoj,	Lovrene Staden,	Franjo Gelič,
Stefan Stejanov,	Josip Sepekov,	Nik. Zivolič,
Jurij Marković,	Jurij Kranikovič,	Jos. Rajkov,
Peter Habenski,	Josip Pripič,	France Surina,
Fran Dobovič,	Stefan Gutman,	Milan Žakič,
Nikolaj Skarčević,	Marija Tomašević,	Tom. Zavištin,
Mich. Peroković,	Marija Prakovič,	Janec Gečec,
Luka Granič,	Jos. Šnagel,	Stefan Kralj,
Ivan Vaško,	Stefan Kotanja,	Josip Posavec,
Josip Galič,	Miha Šarabarič,	

HENRY C. ZARO

39 Cooper Square, Third Ave. cor. 6th Str.

NEW YORK CITY

Tel. Orchard 7007.

Slovenska Narodna



Podporna Jednota.

Ustanovljena 9 aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik: Vincenc Calhoun, podpredsednik: Anton Hrust, Box 140, Conemaugh, Pa., sedenji gl. tajnik: Math Turk, tajnik boljševiškega oddelka: Paul Berger, sedenji gl. tajnik: Frank S. Tavehar, upravitelj glasila: Filip Gadiša.

POROTNI ODSEK.

John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill., Martin Egan, Box 376, Barberton, Ohio, Jos. Radich, Box 432, Smithton, Pa., Frank Smarč, 2890 Broadway Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHOVNO OKROŽJE: Rudolf Pisterich, Box 436, Bridgeville, Pa.

ANTON RADICH, Box 75, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugoslov. Jos. Kulcar, Box 344, Gilbert, Minn., za evropsko.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 1817 Waterloo Rd., Collingswood, Ohio, Jos. Kralj, 418 Pierce St., Eveleth, Minn., Jos. Kalas, 1007 E. 14th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calhoun, John Underwood in Matt Petrovič.

Združiteni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trčelj, Box 161, Lawrence, Pa.

Jos. Oves, 242 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Štuh, 1101 E. 65. St., Cleveland, Ohio.

Mary Učević, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill. VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6902 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jos. Faveršnik. POZORI! — Korrespondenca s gl. oddelki, ki dolže v glavnem uradu, se vrši samo s VSA FIRMA, ki se sponzira na posla gl. predstojstva so naslov: Predstojstvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniški oddelki S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATEV IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in pošiljatev vse se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z SLAGAJNISKIMI POSLI se pošilja na naslov: Slagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošilja M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je spodaj.

Vsi prisilni na gl. upravni odsek se naj pošilja na naslov: John Underwood, 408 May Street, Springfield, Ill.

Vse pritožbe proti upravitelju glasila se naj pošilja na naslov: Predstojstvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namizila, spisi, naročila in spisi vse, kar je v zvezi s glasilom, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BANKA EMIL KISS

vstanovljena 1898.—državno nadzorovana)

pošilja denar hitro, zanesljivo in pod jamstvom na vse kraje po najnižji dnevni kurzi ceni in je ena prvih bank, ki je doslej izplačilo vseh Vaših pošiljav v stari domovini. — Izdaja bančne nakaznice, (Drafts) in pošilja hranilne vloge na vse zanesljive denarne zavode v domovini.

Sprejema hranilne vloge, plačuje 4% obresti ter izplačuje vloge brez odpovedi.

Kupuje, prodaja in menjuje denar po najnižji dnevni borzni ceni.

Izvršuje točno, vestno in najceneje vse pravne in notarske zadeve.

Prodaja "likfarte" za vse parobrodne družbe po izvršnih cenah in Vam samore urediti vse potrebne, da dobite svojce iz stare domovine v Ameriko.

Kdor želi potovali v stari kraj, stari najbolj, da si TAKOJ zaara prostor, ker s tem si prihrani nepotrebnega čakanja in stroškov. Za sedaj zamorete dobiti prostore na sledečih ladajah:

1. NEW YORK—DUBROVNIK—TRIEST:

"REGINA D' ITALIA" 17. julija		\$ 65.00
"CRETIC" 21. julija		65.00
"PRESIDENT WILSON" 27. julija		65.00
"GIUSEPPE VERDI" 27. julija		65.00
"ITALIA" 31. julija		65.00
"PATRIA" 7. avgusta		61.00
"DUCA D' ABRUZZI" 12. avgusta		65.00
"ARGENTINA" 12. avgusta		65.00
"ROMA" 21. avgusta		61.00
"PROVIDENCE" 1. septembra		61.00
"PRESIDENT WILSON" 14. septembra		65.00
"BELVIDERE" 21. septembra		65.00

2. NEW YORK—HAVRE:

"ROCHAMBEAU" 17. julija		65.00
"LAFAYETTE" 20. julija		65.00
"LA SAVOIE" 8. avgusta		65.00
"LA TOURAINE" 14. avgusta		65.00
"ROCHAMBEAU" 21. avgusta		65.00
"LAFAYETTE" 27. avgusta		65.00
"LA SAVOIE" 3. septembra		65.00

Pri navedenih cenah je državni davok višje.

EMIL KISS

133 Second Ave., vogel 8. St., NEW YORK, N. Y.

Najceneje in najhitreje

pošiljanje denarja v stari kraj, se obavlja potom čeka (draft).

VSE KAR JE POTREBNO JE TO:

Mi vam pošljemo ček in vi ga sami pošljete naslovniku, in on pa kadar ta ček dobi, gre enostavno do najbližnje hranilnice, banke in tam dobi denar za ček.

Čeke izdajamo na vse večje banke v Jugoslaviji. Pošiljamo denar tudi potom in bresjavno. Naša cena je vedno najnižja.

Pošiljamo denar tudi v domovino za vloge v hranilnice zla vse za vse hranilnice v Jugoslaviji, ter dobimo za vse vlohe knjižnice v kratkem času.

Prodajamo parobrodne listke za vse proge. Našim potnikom preskrbimo vse potrebne listine bresjavno. Vam preskrbimo sorodnike in starega kroja v Ameriko, ter opravljamo vse notarske posle kot: uradne spise, pooblastila, pogodbe, i. t. d.

Pridite osebno, ali pa nam pišete za pošto.

NEMETH STATE BANK

JOHN MEMETH, president.

10 E. 22nd St.

New York, N. Y.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokupil se ne vrata.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$3.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.



Datum v oglepanju n. pr. (Julija 1-30) poleg valiga (mena in naslova pomeni, da vam je s tem davcom potekla naročnina. Poslovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ALI SE DA KOLO ČASA ZASUKATI NAZAJ?

Prijatelji sedanjega produkcijskega sistema so darovali za sto tisoč dolarjev delnic, da se ustanovi na Lafayettovem učilišču oddelek za predavanje o civilnih pravicah. Darovalec, katerega ime ne prinaša velebizniško časopisje, je natančno očrtal, kaj se razume pod civilnimi pravicami. On pravi, da se pod civilnimi pravicami razume pravica do osebne varnosti, pravica do osebne svobode, pravica do uživanja lastnine, kot jo uravnava in varujejo postave, podžiganje k individualni iniciativi, da se tako dokaže nezmožnost socializma v praksi in teoriji, ki hoče omejiti individualno energijo.

Iz obrisa, ki ga je napravil darovalec, je razvideti, da je njegov glavni cilj, da se ovržejo socialistični nauki v teoriji in praksi in se ohrani sedanji produkcijski sistem vekotrajno.

V teoriji se bo dalo prav malo doseči, kajti vsa prizadevanja liberalnih in klerikalnih profesorjev, da uničijo Marksovo teorijo, so končala dozda s porazom za te profesorje, in nekaj novega ne bodo izumili tudi profesorji na Lafayettovem učilišču, ampak skušali bodo izrabiti protisocialistične nauke teh profesorjev, ki so že z njimi doživeli poraz, da zadostijo darovalčevi volji.

V praksi bodo dokazali še manj na Lafayettovem učilišču, čeprav ni še nikjer uveden socialistični proizvodni in distributivni sistem, da socializem ubija individualno energijo.

Na pr. današnja pošta ni privatna lastnina, ampak je nacionalizirana. Sredi kapitalistične proizvodnje vidimo, da je pošta lastnina vsega ljudstva, ki živi v državi. Ona ni še popolna socialistična naprava, ampak je na najbližjem potu, da postane socialistična institucija, kadar prične nacionalizacija tudi drugih industrij. Pošta se spopolnjuje v vedno bolj popolnejšo upravo in menda ga ni danes človeka z zdravo človeško pametjo, ki želi, da pošta postane privatna lastnina. To je že en dokaz, da socializacija naprav, ki služijo ljudstvu, ne ubija individualnosti.

Imamo tudi javne ljudske šole. Te so lastnina občin, torej so ljudska lastnina. Dokler so bile šole privatna lastnina, so prav malo pripomogle do splošne ljudske izobrazbe. Ljudska izobrazba je pričela postajati splošna šele z ustanovitvijo ljudskih šol. Tudi tukaj je doprinešen dokaz, da se individualna energija bolj razvija, če je naprava splošna ljudska last, kot če je privatna.

Pri železnicih stopa ta resnica še očitneje naprej. V vojnem času so bile železnice pod privatno kontrolo, dokler se ni "individualna energija" pod privatno kontrolo tako "razvila", da so železnice skoraj popolnoma odpovedale v najbolj kritičnem času, in da je morala vlada prevzeti kontrolo nad njimi, da je iz kaosa napravila zopet red. Tudi tukaj se je pokazalo, da se individualna energija bolj razvija, če ima ljudstvo ukazovati, oziroma njegovi zastopniki, kako se naj vodi in upravlja velika transportna podjetja. Železnice so zopet prešle pod privatno kontrolo, ker je bila sprejeta Esch-Cumminsova postava in na železnice se je povrnil kaos, ki se je že tako daleč razvil, da trpi zaradi njega vsa industrija v deželi.

Združene države lastujejo neki premogovnik v Južni Dakoti. Dozda se ni bilo slišati, da so rudarji kedaj zastavljali v tem rudniku, ker stric Sam ni hotel privoliti v njih zahteve. Ampak čitajo se druge reči, ki govore v prilog stric Samu. Premogovnik je opremljen z najboljšimi varnostnimi in sanitarnimi napravami. Za samske delavce so zgrajena prenočevališča in prehranjevališča, opremljena s čitalnico. Tukaj dobe samski delavci proti primerni odškodnini hrano in stanovanje. Kaj ni to zopet dokaz, da se individualna energija bolj razvija, če je industrija ljudska lastnina?

Panamski prekop so skušali zgraditi privatni podjetniki. Individualna energija je bila pri njih tako razvita, da ga niso mogli zgraditi. Združene države so sklenile, da ga zgrade, poprijelo se se dela in zgradile so največje kulturno delo na svetu. Za delavce, ki so zgradili ta prekop, je bilo preskrbljeno najbolje. Stanovanja so bila zračna in sanitarna, mezda poštena, uveden je bil osemurni delavnik, ves kanalski pas je bil preprežen z javnimi knjižnicami, tako da so delavci lahko skrbeli tudi za svojo izobrazbo.

Torej gospodom profesorjem pojde prav trda na Lafayettovem učilišču, če bodo hoteli v praksi dokazati, da je socializem velika zmota.

V darovalcu, ki je daroval sto tisoč dolarjev za pobijanje socializma z znanstvenega stališča, se je menda samo v njegovih možganih tako daleč razvila individualna energija, da si domišlja, da se da s farizejskimi nauki zasukati kolo časa nazaj. Tudi on se bo prepričal, da se v praksi ne da izvesti, kar je on sanjal, da se lahko izvrši.

In tak gospodarski sistem hvalijo!

12-letni Edwin Hafner je padel v dvigalno drvo in se ubil. Deček je delal v trgovini v Chicagu in je prevažal jestvine z dvigalom.

Zakon v državi Illinois prepoveduje delati otrokom pod štirinajstim letom. Zda se počitnice in marsikateri malčček, ki nosi še kratke hlače in še ni spolnil štirinajstega leta, dela, mesto da bi se igral v družbi svojih tovarišev.

Zakaj? Ali taki dečki odhajajo prostovoljno na tlako v tovarne, trgovine in druga podjetja, ko jim bolj po glavi buče igre kot pa naporno delo? Ali so med temi dečki, ki odhajajo na delo pod štirinajstim letom ob počitnicah, tudi sinovi bogatih starišev?

Ne, dečki ne odhajajo v tej starosti prostovoljno na delo, pa med njimi tudi ni sinov bogatih starišev. To so otroci siromašnih delavcev. Največkrat so osirotili dečki, katerim je umrl oče, da pomagajo ob počitnicah prehranjevati svoje mlajše bratce in sestric. So pa med njimi tudi taki dečki, ki imajo še očeta, ali njegova mezda je tako nizka, da ne zadostuje za prehranitev družine. In tako se dogodi da odhajajo na delo dečki, ki še niso za delo, kajti njih telo je še premlado za monotono delo v današnjih podjetjih.

Ti dečki, pa tudi deklice, ki morajo v tako nežni mladosti na delo in garati za tuje interese, so ogoljufani za njih otroško veselje. Pri takozvanih neciviliziranih in peganških narodih ne najdemo takega izkoriščanja otrok. Le kličanskih civilizirani narodi pa dovolijo izkoriščanje otrok, čeprav je Krist dejal: "pustite male k meni" itd.

Današnjih krščanskih podjetnikov pa ni prav nič sram sprejemati profit, ki ga prigarajo družbi otroški pratki. Tudi zakonodajci se ne brigajo tako daleč za otroke, da bi jih varovali pred izkoriščanjem in da bi otroci ne bili ogoljufani za veselje otroških let. Otroci delavca nima tako drugega užitka od življenja kot v otroških letih, ko se brezskrbno igra v družbi svojih tovarišev. In če je otrok delavca ogoljufan za to nedolžno veselje, tedaj je osleparjen za vse svoje življenje. Na trdo delo je moral, ko še njegova pamet ni razumela, kaj delo pravzaprav pomeni. In garati je moral, dokler ga smrt ni rešila muk in trpljenja tega sveta.

In zakaj, ali mogoče premlado proizvedemo, da morajo otroci na trdo delo v najnežnejši mladosti? Proizvedemo se preveč, kot rabimo za svoje potrebe. Saj tako je nedavno dokazal ekonomist W. Jett Lauek z nepobitnimi števili kam. Ampak nekaj drugega je kar povzroča, da hodijo otroci v najnežnejši mladosti na delo. Po današnjem gospodarskem sistemu ne proizvedemo zaradi naših potreb, ampak zaradi profita, ki se steka v blagajno privatnih interesov.

Kljub temu se pa najdejo farizeji in kratkovidni ljudje, ki hvalijo današnji sistem kot najpopolnejšo stvar. Prvi to store zaradi svojega profita, drugi so pa tako omejeni, da ne vidijo, da današnji sistem ustvarja razmere, da morajo otroci siromašnih delavcev na delo, ko hodijo drugi v šolo in na igrišče.

Ali se more res trajno vzdržati tak gospodarski sistem, v katerem se izkoriščajo otroci v najnežnejši mladosti? Ljudje z normalno človeško pametjo bodo rekli, da ne, profitarji, farizeji in duševno omejeni ljudje bodo pa še nadalje trobili svojo pesem, da je nemogoče sedanji gospodarski sistem nadomestiti s boljšim, po katerem bodo otroci hodili v šolo mesto v tovarne na delo, kadar bo uveden.

Ali je v vaši naselbini še kdo, ki ne čita "Prosvete"? Ako je, tedaj je troja dolžnost, čitatelj, da ga opozori na naš dnevnik.

Železniški magnatje vale paniko.

Kadar bankirji prihajajo iz daljnega zapada v Washington in prosijo pomoči proti neznošemu železniškemu položaju, tedaj sodijo da je gospodarski položaj zelo slab, tako slab, da smo pred paniko. In če taki romarji sredi poletja zapuščajo svoje udobno in razkošno opremljene domove in prihajajo v Washington, da povedo uradnikom, da je treba izrednih sredstev za odpravo, če ne, pride industrijska in finančna panika, tedaj priznajo ti romarji, da je položaj res slab v deželi.

Nedavno je bila skupina bankirjev pred zvezno trgovsko komisijo in ji je potožila svoje gorje. Ta skupina je pripovedovala, da so banke posodile velike svote denarja farmarjem na pridelek. In ker so železnice odpovedale, so ostali v žitnicah od lanskega pridelka milijoni bušjev pšenice, farmarji pa ne morejo poravnati svojega dolga. To je res zelo resna reč za bankirje in tudi farmarje. Ali to še ne odkriva pravega položaja. Zda prihaja že letošnji pridelek, farmarji lažje posojilo, pa ga ne dobe, ker jim ga bankirji dati ne morejo. Njih denarne rezerve so zavezane, pridelek se pa ne more postaviti na trg, kar vlada v železniškem obratu največji nered.

S takimi pritožbami prihajajo na dan tudi industrijanci. Nostalgična resnica postoji, da železniške družbe davijo počasno industrijo in poljedelstvo, dokler ne bosta zadavljeni in obstanejo vsa kolesa v deželi. Železniški upravitelji so bili primorani priznati, da se položaj obrača na slabše, čeprav se je vlada pošteno trudila, da jim pomaga na noge. Vlada bi lahko storila več, ali vezane so ji roke, ker je da uprava ameriških železnic v nezmožnih rokah. Dokler vodi ameriške železnice nezmožna privatna uprava, toliko časa je vladi nemogoče posesti tako energično v položaj, da se razmere zboljšajo tako, da je upeti, da ne zastane industrija in zadobi hudega udara tudi poljedelstvo.

Ameriško ljudstvo zda plaču je globlo, ker je kongres izročil ameriške železnice privatni upravi. Po garanciji, zajamčeni v Esch-Cumminsovi železniški predlogi plača ljudstvo več kot sto milijon dolarjev mesečno. Ali to je samo kaplja v jezero, če primerjamo to izgubo z izgubo, ki jo imajo farmarji in industrijanci, ker ne morejo postaviti svojih produktov na trg, poleg pa ne morejo dobiti potrebnih surovin.

Industrija peša povsod, poljedelstvo je skoraj paralizirano, bankirji so v strahu. To lahko opazi vsakdo, kdor ni slep za dogodke, ki se vrte okoli njega. Tudi na počitnicah in v tih oddahih v Washingtonu ne boli svoje glave, kaj prinese bodočnost, če se položaj ne obrne na bolje.

V rudnikih delo skoraj počiva, kajti premlaga ne proizvedejo nič več kot odstotkov od normale. In nihče se ne gane. Lani v jeseni je pa bil tako velik krik, ko so rudarji zagrozili s stavko.

Premogovniški podjetniki pravijo: Železniški vozovi primanjkujejo. Železniških vozov ni brez njih ne moremo obratovati naših rudnikov itd.

Seveda je razumljivo vsakemu človeku z normalnimi možgani, če železniške družbe ne postavijo voz k rudnikom, da nimajo kam nakladati premog in da obrat v rudnikih stoji.

Industrijanci zahtevajo premog za svoja podjetja, bliza se pa tudi zima, kajti še par mesecev in obučili bomo prve sunke mrzle burje. Kaj po tem? Nekateri župani in trgovci s premogom izjavljajo, da bo ljudstvo trpelo letošnjo zimo, če se položaj na železnicih ne spremeni kmalu.

Zda pa pride zvešna obrtna komisija in pravi, če bi železniške družbe res postavile vozove k rudnikom in bi pričeli delati a polno paro, tedaj bi ostala le 15-odstot-

na rezerva za slučaj potrebe. In kaj je taka rezerva? Nič!

Bankirji in spekulanti so lahko v sporazumu z železniškimi družbami. Tudi velebizniško časopisje je lahko z železniškimi interesi. Kaj pa ljudstvo? Ali se bo spopadalo? Ali bo spoznalo upravanke, ki jih poje velebizniško časopisje, s katerimi hoče še nadalje uspraviti ljudstvo?

Farmarji vedo, da so njih nareče krive železniške družbe. Rudarji se zavedajo da so železniške družbe povzročile, da so doma in ne delajo. Tudi delavci so uvideli, da so železniške družbe povzročile, da peša industrija. Kaj bodo torej storili na dan volilne bitke v novembur? Ali bodo ostali doma za pečo, ali bodo volili kandidata, ki jih njim priporočajo profesionalni politikarji starih strank, ali se bodo zavedali svoje dolžnosti in kot en mož glasovali za svoje kandidate, da se legalnim potom rešijo železniškega polipa, ki jim sesa njih srčno kri? Odločitev menda ni težka, če hočejo dobro sebi, svojim ženam, otrokom in tovarišem!

NASELJEVANJE ZOPET NARASČA.

MNOGIM JE AMERIKA SE VEDNO OBLJUBLJENA DEŽELA.

Narashajajoče iseljevanje v Ameriko govori, da so gospodarske razmere še žalostne v Evropi.

New York, N. Y. — Iseljeniki v Ameriko zopet prihajajo tako hitro, kot jim je mogoče dobiti ladjo, da jih popelje čez ocean. V minoletem letu je odšlo v Evropo 344.254 tujcemcev, v Ameriko je pa prišlo dvanajst tisoč manj iseljenikov. Veliko iseljenecv se zda vrača, ki so se vrnili v stari kraj, ker so upali, da so se gospodarske razmere obrnile na bolje. Naseljeniški komisar Frederick A. Wallis pravi, da se zda število iseljenecv v Ameriko množiti in da iseljeniki zapuščajo v tako velikem številu stari kraj, kot jim je mogoče dobiti parnike za prevoz v Ameriko. On pravi, da agentje parobrodskih družb namenjajo, da so vojni listki za parnike vsi razprodani, teče pred časom, preden parniki odričejo na morje.

Iseljeniki pa ne prihajajo v Združene države le iz Evrope, ampak tudi iz Mehike. V juniju se je na pr. iselilo iz Mehike šest tisoč Mehikancev v Združene države. To govori, da so gospodarske razmere v Mehiki zelo slabe in da zadnja revolucija ni prav nič spremenila razmer.

V Evropi je gospodarski položaj izredno slab. Izredno velike nadloge tarejo ljudstvo, ki živi v državah, ki so nekoč tvorile srednje-evropejske sile. Če bi bila iz teh držav pot odprta v Združene države, kot je bila pred svetovno vojno, tedaj bi prihajali iseljeniki v trumah v Združene države. Za iseljevanje iz Evrope pa postojajo še dandanes velike potškoče. Ali te poteškoče ne postojajo le za naseljenike, ki so namenjeni v Združene države, ampak ravno take sitnosti imajo oni, ki bi se radi iselili v Južno Ameriko ali Afriko ali pa celo v Rusijo ali Sibirijo.

Veliko iseljenecv zda prihaja nazaj, ki so bivali v Združenih državah. Po končani vojni so odšli v stari kraj z namenom, da se tam stalno naselijo. Zda se pa vračajo in pravijo, da se vračajo za trajno v Združene države in da so ozdravili bolezni, ki jih je gnala v stari kraj, da tam nalože svoje prihranke v kmetiji ali v kateri obrti. Najbolj se jeze pa tisti, ki so odšli domov z namenom, da delajo v industriji, kajti mezde v starem kraju so take, da človek počasi umira lakote, če ima živeti le o tem, kar zasluži v tovarni.

PODJETNIKI SO RAZOČARANI.

Tampa, Florida. — Podjetniki, ki izdelujejo smodke, so razočarani, ker so zastavljali delavci iz solidarnosti, ko so videli, da hočejo tovarnarji izstradati dve sto organiziranih delavcev. Neorganizirani delavci so se v tisočih pridružili stavki, ki jo je priznala "Ameriška delavska federacija" in ki jo tudi podpira moralno in finančno.

Stavkarji se bojujejo, da zaslužio saj tako visoke mezde, da bodo lahko pošteno preživeli sebe in svoje.

METEORITI.

V Pirčevem kurniku je bil potres. V "Napreju" iz stare domovine so čitali, da je "Prosveta" najboljši slovenski dnevnik v Ameriki. Tedaj je eksplodiralo. Žile na vratu so se napele, oči so se izbulile in zavrela je alkoholna kri. Treak! Miza je poskočila, črninik je naredil kozolec, pero se je zapčilo v stolovo nogo in papirji so plesali in odplesali skozi okno. O jej, o jej! O jej, o jej! Jezica je zgrabila Lojzeta, jezica. Hahaha-hahaha!

Nekaj, kar se ne bi nikdar zgodilo.

Spa, Belgija. — Ko so poljske čete strle rusko sovjetsko armado in ko je bilo očitno, da Poljaki okupirajo Moskvo, so zavezniki apelirali na poljsko vlado, da naj takoj sklene premirje z Rusijo.

Kazimirjeva filozofija: Irski katoličani, ki se imenujejo sinfajnovce, streljajo s pravimi krogli, kakršne ubijejo človeka, požigajo hiše s pravim ognjem in jemljejo posvetva aristokratom, ne da bi kaj plačali za plen — ali ker so katoličani, so jim sproti odpuščeni vsi grehi in zaradi tega niso ubijali, požigali in tatovi, niso rdeči Turki (sio!), niso jančkarji. Bog blagoslovi njihovo ubijanje, požiganje in konfisciranje!

Brezlična brzojavka iz Ljubljane: "Večerna Sova", glasilo naše klerikalno-monarhistične vlade, piše na prvi strani, da je "Ameriška Domovina", ki izhaja v Clevelandu, najboljši humoristični list na svetu, ki kot tak brez dvoma dobi prvo nagrado na kongresu Pavlihovski lige.

Opomba: Upamo, da drugi slovenski listi v Ameriki ne bodo ljubosumni zaradi tega.

Naša opomba: Iskrene čestitke — in Bog obvaraj, da bi bili ljubosumni.

Kanibalov ni več, ampak...

Neki profesor poroča, da je našel v Texasu ostanke nekdanjih kanibalov, ki so tam živeli.

Well — danes ne žro več človeškega mesa v Texasu, to je res ampak včas koga sežgo na grmadi, kar je neodvorno lep napredek.

Prispevek iz Joliet: Kazimir piše v svoji pratiki, da bo treba tudi "naravo" enkrat obdelati in dognati, kaj je to, narava, da li je to kakšna žival ali kaj. Yeah, gospod pater! Ako vzamete kramp in "obdelate naravo", boste videli, da je to tisti ponočni ptič, ki ste ga vi naredili...

Iz Ljubljane poročajo, da je prihod srbskega princa le imel eno korist: Posnažili so ljubljanske ulice, ki niso bile pometene od tistega časa, ko je bil Franc Jožef v Ljubljani.

Kušar, ki se lepo greje na vročem soncu, se je zadnji teden obrnil na hrbet in zda greje spodnjo plat.

Vsi dobri in stoprocentni Jugoslovani v Ameriki so kupili delnice Trstove "eksportne in importne kompanije".

Zda smo izvedeli, zakaj so naši klerikalei v stari domovini postali iz republikancev goreči monarhisti. Klerikalni trgovci v Ljubljani in Zagrebu imajo tako velike zaloge slik Petra in Aleksandra, da bi skrahirali, če bi slike naenkrat prišle ob veljavo. To so zelo praktični vzroki!

Pirčeva "Ameriška Mrhovina" prinese zadnji teden meseca julija dolg članek, v katerem bo vse natančno popisano, kako so socialisti prodali Trst, kako je Tone Kristan kupil s denarjem iz Amerike Dolenjske Toplice in Auerpergerjeve gozdove in kako so Poljaki okupirali Moskvo. Isti članek izide v "Mrhovini" prvi in tretji teden v avgustu. Čitajte, rojaki, čitajte in zabavajte se z nami!

Junak dneva. Če nihče neče biti z mano, bom sam — general in vojska! K. T. B.

Henrik Driesmann.

Pradobni človek.

Opis načina življenja, jezika in kulture predzgodovinskega človeka v Evropi in Aziji.

(Prosto prevel P. B.)

TRETJE POGLAVJE.

Mlađa kamena doba.
(Nadaljevanje.)

Ribištvo, lov in živinoreja so bila glavna opravila mostiščarjev (prebivalcev v naselbinah na kolih). Za obleko so jim služile živalske kože, iz kosti in kamena so pa napravljali raznovrstno orodje; kladiva, bate, igle, in iz zobov divjega merjasa pa krive nože. S poljedelstvom se takrat še niso bavili; pričeli so polje obdelovati in pridelovati razno žito šele v poznejši mlađji kameni dobi. Glavni živež jim je bilo meso divjadi in ribe, razni gozdni sadeži in neke vrste povodni oroški, čigar jedro je bilo močnat kakor kostanj. Tega so trli ali zmleli s lamni in iz njega napravili kruh. Iz raznih najdb se da sklepati, da so se pečali tudi že s tkanjem, in da so morali poznati neke vrste rastlino iz katere so dobivali vlakna. Kajti v bližini mostišč so našli pogosto vretenca in višje, kar se rabi pri tkanju. V tej dobi so se pečali tudi z lončarstvom in našli so veliko končnih poroč, ki so še dosti dobro izdelane in nekatero celo okrašene.

Kot ostanki nekdanjih mostišč ali naselbin na kolih imamo še sedaj nekatera mesta. Benetke n. pr. niso ničesar drugega kot moderno naselišče na kolih ali mostiščih.

Naselbine na kolih so posebno prevladovali v srednji Evropi, kjer je bilo dovolj jezer, posebno v alpskem svetu. Domalega pri vseh jezerih so našli ostanke teh mostišč ali stavb na kolih.

Kako dolgo so obstojale te stavbe na kolih, ni nič določeno. Strinjajo se razni profesorji in starinoslovci v tem, da so izginile ko je človek spoznal kovino. Toda v zapadni Švici so se obdržale te naselbine na kolih celo v dobo bronu in železa.

Razni učenjaki delijo dobo stavb na kolih v tri periode, namreč: najstarejšo, ko je bilo razno kameno orodje le slabo obrušeno, v drugo ali srednjo, ko je človek izdeloval sekire že zelo umetno in zelo velike in v kateri je naredil luknje, da je lahko nasadil toporišče in v tej dobi je tudi že izdeloval lončene posode, ki jih je okrasil. V tretji dobi je pa bilo orodje iz kamena, lesa in jelenovega rogova izdelano popolnoma perfektno in lončena posoda zelo bogato okrašena. Med izkopinami, ki izhajajo iz te dobe, so našli tudi že razno orodje iz bakra. Tedanji človek je tudi že poznal domače koristne živali in našli so ostanke psa, prašiča, koze, ovce, in goveda. Našli pa niso kosti leva, mamuta, nosorožce, severnega jelena in severne lisice. Jamski človek je že poznal konja, toda človek, ki je stanoval v stavbah na kolih ga ni poznal, kajti v šoti ne najdemo nobenih kosti konja. To nekateri učenjaki ne morejo razumeti, zakaj da i konj popolnoma izginil. Nekateri so mnenja, da je konj živel v tej dobi, toda ne v krajih, kjer so bili naseljeni mostiščarji. Izmed divjadi je bil najbolj razširjen jelen, pravil in bizon. Navadni poljski zajec je bil tudi še nepoznan, kakor tudi miš, podgana, maček, osel in petelin. Po najdbah sklepajo, da je živel takrat okrog 32 vrst raznih sesavcev, 20 vrst ptic in 10 vrst dvoživk. Od poljskih sadežev je takratni človek poznal pšenico, pirjeveca (neke vrste žito, ki je pa sedaj popolnoma nepoznano) in jecmen; od sadja so poznali že jabolka, divje in žlahtne hruške, češnjke, in bruske. Od gozdnih sadežev pa razne vrste jagode, kot borovnice, in maline. Med drugimi rastlinami, se najdemo tudi ostanke lana, povodnjega oroška, in nekatere druge vrste, katerih sedaj ni več. Od drevja je bila najbolj zastopana smreka in borovec. Med raznimi izdelki so našli tudi orodje narejeno iz kamna takozvanega "jadelita", katerega prava domovina je Kitajska in v osrednji Evropi se najde samo tu in tam v kosih do tisoč funtov teže.

Večina teh mostišč ali stavb na kolih je poznane uničili požari; ne ve se, ali so jih stanovniki sami

požgali ali drugi narodi, ki so ušli iz vzhoda v osrednjo Evropo.

Izmed vseh drugih naselbin na kolih so ostale do današnjega dne edino še Benetke. Kajti našli so nekako pet metrov pod sedanjim morskim dnem beneških lagun plast, v kateri je še veliko ostanke iz mlađje kamene dobe. Našli so veliko orodja narejenega iz jelenovega rogova, in kamena, pačice, katerih konica je iz kremeljaka in lončene izdelke.

Omenili smo že, da ljudstvo v tej dobi ni povsod stanovalo v stavbah na kolih, ampak tudi v skalnatih duplinah. V raznih duplinah na Moravskem, na Češkem, v Galiciji in Primorju so našli izkopine, ki jasno pričajo, da so bili narejene v mlađji kameni dobi. V duplini pri Krakovu so našli zelo zanimivo orodje, narejeno v tej dobi. Razno orodje iz kamena in jelenovega rogova so našli tudi v votlini pri Devinu blizu Tržiča (Monfalcone) na Goriškem.

Poleg tega je človek ob koncu mlađje kamene dobe stanoval tudi že v lesenih kočah, katere je postavil na kakem bolj strmim a ne previsokem griču in katero kočjo je postavil tudi še na kole. Na ta način se je najbolje zavaroval proti raznim sovražnim napadom. Te lesene kočje so bile narejene skoro na isti način, kot so nekatere popolnoma priprave pastirskih koč na planinah v Alpskem gorovju, ki so tudi dvignjene od tal. V njej je tako kot je bilo narejeno ognjišče iz neobdelanega kamena. Koče so bile pokrite s smrekovim lubjem, a slamo in praproto. V nekaterih krajih Nemčije so prišli na sled, da so bile kočje v tej dobi tudi že ometane z ilovico, da so bolj varovale stanovalec pred brazom. Sledove takih koč so našli tudi v raznih krajih Francije. Navadno je bila sredi koč mala jama, v kateri je bilo ognjišče.

Orodje in orožje človeka, ki je stanoval v mlađji kameni dobi na skandinavskem polotoku, se je pa razlikovalo od orodja, ki je bilo izdelano v osrednji Evropi. Sekire narejene iz kamena so bile daljše, skoro 45cm in niso bile preluknjane ampak nasajene na toporišče, ki je bilo preluknjano. Imeli so že tudi ščite spletenje iz vrbovih mladik in prevlečene s živalskimi kožami. Pačice so izdelovali iz kosti in konice teh so bile opremljene z ostrimi kosi kremeljaka. Koče so bile skoro enake kočam osrednje Evrope.

STARI SISTEM JE METEV.

Pred dvajset leti se je nudilo ljudem razne zmesi z različnimi napisi in slikami na zavojih. Bogati okus, pomaga skoro pri vsaki bolezni, i. t. d. je paradiral v raznih oglaših. Vrednost in dobro ime zdravil v lekarnah je prišlo v nevarnost. Ampak na srečo stari sistem je izmrli. Današnji vsi spoštovani izdelovalci zdravil zastopajo vseh ozirih de najvišje stopinje v resničnem upanju pri ljudeh. Trinerjevo ameriško grenko vino so že vedno priporočali svojim odjemalcem i sicer iz polnim prepričanjem, da bo to zdravilo tudi izvršilo kar narakuje na svojem napisu. Trinerjevo ameriško grenko vino je prave vrednosti za katere se ga priporoča, to je za zaprtne, slab tek do jedi, oslabele, glavobol, nervoznost in druge želodčne nerednosti. Vsa druga Trinerjeva zdravila (Triner's Liment, Triner's Cough Sedative, Triner's Antiputrin, Triner's Angelica Bitter Tonic, i. t. d.) so enako zanesljiva. Joseph Triner Comp. 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

SE VJEMA KOT GOSLI.

Vi se boste čutili enako, ako boste imeli pri rokah doma SLAVISH CROWN BITTER WINE TONIC in je vživali kakor je določeno po predpisih kadar bo "treba". To zdravilo je narejeno iz čistega naravnega kalifornijskega vina in izbranih zdravilnih zelišč, korenine in lubada. To je najboljše zdravilo proti zaprtnici, slabi prebavi, zgubi sile do jedi, kolcanju, plinom, omotici, oslabele, in pri izgubi spanja, i. t. d. To prežene iz vašega telesnega sistema vse zaostale ostanke hrane, ki vam počasi strupe vaš notranji del, vam ojača vaš sistem, vrača vaše organe k pravemu delovanju kjer lahko dosežete višek. SLAVISH CROWN BITTER WINE TONIC se prodaja v lekarnah in pri J. B. SCHEUR CO. 17 N. Austin Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

Na Danakem so odkrili grobnice, zgrajene iz kamena, katere so amošnji prebivalci zgradili okrog 1500 let pred Kr. Te grobnice so bile zgrajene iz ogromnih kal in sicer pet jih je bilo postavjenih vertikalno ali navpično in ena velika plošča je pa bila položena vrhu teh in tvorila nekako streho. Izgledala je kot nekaka mala stavba iz velikih kamenitih plošč, v katero so pokopavali mrtlice. Ostanke teh grobnic so našli na celnem zapadnem evropskem obrežju. V Egiptu so zgradili piramide, ki istotako izhajajo nekako iz te dobe. Posebno veliko teh grobnic oziroma ostanke istih so našli v Veliki Britaniji.

Med drugimi izkopinami iz mlađje kamene dobe so našli tudi veliko stvari, oziroma orodja narejenega iz bakra. Izdelke iz bakra so našli skoro povsod, kjer so bile stavbe na kolih, posebno veliko orodja iz bakra so našli na Gornjem Avstrijskem v okolici Mondsee. Iz bakra so največ izdelovali sekire, meče, bodala in truke; nadalje so našli veliko orodja iz bakra tudi pri Nemurkem jezru v Švici, v več krajih Nemčije, Češke, v Italiji, na Angleškem, v Belgiji, v Franciji, na Portugalskem in na Ogrskem. Posebno va-

Vsem Jugoslovanom mesta Chisholm in v bližnji okolici:

Za boljše ugodnost onim, ki poskušajo in ljudem kateri nameravajo poslati večje svote denarja v staro domovino, smo vredili tako, da napravimo naše draft čeki v Amerikih krajih na PRVO HRVATSKO STE-DIONICO. Ta banka ima večje število svojih podružnic na Kranjskem, Štajerskem in na Koroskem. Seveda taki draft čeki morajo biti za najmanj svote \$100.00. Stroški za to so zelo mali. Vred tega se navedemo, da bodo Jugoslovani se poslužili tega.

FIRST NATIONAL BANK

GUST CARLSON, Pres.
G. L. TRIN, Cashier.
R. MATURI, Vice Pres.
J. OSBOLT, Assist. Cashier.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

ZA TRAKULJO
vključno s
LAKATODES
in se rešite tega
nevarstva. Zdravilo
za vse vrste
stane DENT
dovodil in osem
vrednosti. Zdravilo
je v vsaki lekarni.
Vrednost in dobro
ime zdravil v lekarnah
je prišlo v nevarnost.
Ampak na srečo stari
sistem je izmrli. Današnji
vsil spoštovani izdelovalci
zdravil zastopajo vseh
ozirih de najvišje stopinje
v resničnem upanju pri
ljudih. Trinerjevo ameriško
grenko vino so že vedno
priporočali svojim odjemalcem
i sicer iz polnim prepričanjem,
da bo to zdravilo tudi izvršilo
kar narakuje na svojem
napisu. Trinerjevo ameriško
grenko vino je prave vrednosti
za katere se ga priporoča,
to je za zaprtne, slab tek
do jedi, oslabele, glavobol,
nervoznost in druge želodčne
nerednosti. Vsa druga
Trinerjeva zdravila (Triner's
Liment, Triner's Cough
Sedative, Triner's Antiputrin,
Triner's Angelica Bitter
Tonic, i. t. d.) so enako
zanesljiva. Joseph Triner
Comp. 1333-45 So. Ashland
Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

100 Land Bldg., Pittsburgh, Pa.

žne so pa najdbe na otoku Cipru, — kjer so sploh velike zaloge bakrene rude — in v Troji v Mali Aziji. Nekateri starinoslovci so sploh mnenja, da na otoku Cipru ni bilo nobene kamene dobe, ampak mesto to je bila bakrena doba. Kajti doseđaj so našli zelo malo orodja iz kamena ampak v večini orodje iz bakra. Poleg tega so našli tudi nekatere izdelke iz zlata, ki ravnotako izhajajo iz te dobe. Take izdelke so našli med izkopinami pri Dunajskem Novem mestu. Sekire narejene iz bakra so bile veliko večje kot pa iz kamena. V dunajskem dvornem muzeju imajo sekire dolge 15 in pol cm in deset cm široke.

Toda ta bakrena doba pa ni trajala dolgo. Večinoma vsi stari-

noslovci so mnenja, da je človeštvo radi tega opustilo izdelavo orodja in orožja iz bakra, ker se je izkazal zelo nepraktičen, ker je premehak. Človek je pa vedno stopal naprej po poti napredka, premišljeval, kako bi naredil boljše orodje in posebno še orožje.

Poznal je že nekatere kovine, kot n. pr. baker in zlato in pozneje tudi cink. Poskušal je vse tri kovine, toda izdelke ni mogel posebno rabiti, ker so bili premehki. Poskušal je, kako bi mogel narediti iz vseh treh kovin, katere je že poznal, samo eno kovino, ki bi odgovarjala potrebam in iz katere bi lahko izdeloval potrebno orodje in orožje. Po daljših poskusih je prišel do zaželenega vseh in iz mešanice bakra in cinka je dobil

NARODNA BANKA

Kraljevsta Srba, Hrvata
in Slovencev v Beogradu

prilporeča vsem Srbom, Hrvatom in Slovincem, živečim v Združenih državah ameriških, da kupijo za dolarje čeke, če pošljejo denar svojcem v domovino, ki se naj glase zopet na dolarje (in ne v dinarje ali krone) in kateri bodo izdani na Narodno Banko Kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu, pri sledetih bankah tu v Ameriki:

AMERICAN EXPRESS COMPANY,
65 Broadway, New York, N. Y.
COLUMBIA TRUST COMPANY,
60 Broadway, New York, N. Y.

ali pri njih podružnicah.

Na ta način so lahko obvarujejo izseljenci izgube, katero navadno trpe pri kupovanju denarja v Ameriki po nepovoljnem kurzu za dolarje čeke, ki se glase za dinare ali krone.

Ali da bi se te osebe, katerim bodo ti čeki v dolarjih poslani, zavarovali pred gubitkom na kurzni ceni, ob priliki prodaje teh čekov tam, je Narodna banka sporazumno a finančnim ministerstvom, na čegar odgovornost se vrši ta posel, odločila, da se vsi taki čeki izplačujejo le osebam, na katere so bili izdani, nikakor pa ne posredovalcem, pa bile to magari druge banke, in v dinarje vrednosti po srednjem dnevnem kurzu dolarje vrednosti na begradski borzi. Ako te osebe ne morejo same osebno priti v Beograd po izplačilo čekov, morajo najprej tak ček podpisati, potem ga poslati banki po pošti in označiti svoj točen naslov, na kar njim bo banka poslala odgovarjajoči iznos čeka na njihov naslov. Za svoj trud in stroške bo banka odbila dva in pol (2½) dinara od vsakega tisoča dinarjev izplačane svote in to samotečaj, ako se plačilo vrši izven Beграда.

Vsled tega je važno, da izseljeniki, kadar pošljejo take čeke svojcem v domovino obvestijo svojce o sledečem:

- 1) da oseba, na katero je izdan tak ček, podpiše ček na zadnji strani, in
- 2) da ista oseba izroči Narodni banki v Beogradu ček za izplačitev, ali pa ga pošlje po pošti in naznani točen naslov, na katerega bo sprejel svoto, ki je označena na čeku v dinarjih.

Nadalje se opozarja osebe, ki čele, da se njih denar naloži v hranilnico, da banka po zakonu ne daje nobenih obresti na denar hranjen pri nji, tozaj preostane le, da ulagatelj označi ime kakšnega drugega denarnega zavoda v Beogradu ali v kraljestvu, v katerega banka vloži denar kot hranilna vloga na obresti, ali pa da prepustite izbiro banki sami.

Narodna banka kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu.

novu kovino, ki je revolucionirala celo tedanjo človeško družbo. Dobil je bron, ki je imel za človeštvo isti pomen kot iznajdba ognja.

(Dalje.)

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

PATENTI

Pišite po male knjige za polnjenje in v iznajdbah in patentih. Katero vam pošljemo.

A. M. WILSON,
Registered Patent Attorney,
315 Victor Bldg., Washington, D.C.

UPRAVNIŠTVO

opozarja vse naročnike in druge čitatelje, naj nikar ne kupujejo nobenih posebnosti iz posameznih oglasov, ki se nahajajo v listu, ker nekateri so direktno zapeljivi. Vsek naj bo zelo previden in se vselej, če le mogoče predno kaj kupi iz oglasov, prepriča. Za vse oglase so odgovorni le oglaševalci sami, nobene odgovornosti ne prevzame upravištvu in ne lastnik lista. Oglase imamo zato, da nam pomagajo plačati list, kateri je vsek dan dražji v tiskarni in vse povsod. Torej bodite previdni, če se pa nabirajo, tedaj vse to pripišite sami sebi in ne nam.

Upravištvu.

PROLETAREC

Je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsek delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno štiti.

pravo slike socializma.
Naročnina iznaša \$2.50 na leto.
\$1.50 na pol leta.
Naslov: PROLETAREC,
3639 W. 36th St.,
CHICAGO, ILLINOIS.

POZOR SLOVENCIM!

Ako si želite osveliti in dobro prezračiti sebe, kar bo zelo koristilo vašemu zdravju, tedaj obiščite rojaka Anton Mladica v krasnem naravnem kraju v Algonquin, Ill., ki je le 45 milj severozapadno od mesta Chicago. Tu je izvrsten ribolov, dobra kuhinja, čedna prenočišča, izvrstno dobra studenčna voda, godba in ples vsako soboto. Mnogo druge raznovrstne zabave. Vlaki vozijo štirikrat dnevno, ob 7, 11 uri dopoldne in ob 3 in 5 uri popoldne iz North Western postaje. Z avtomobilom pa pojdite po Milwaukee Ave., Rand Road, Burlington in do Algonquina.

Uljudno se priporoča za "Summer resorts" lastnik

ANTON MLADIĆ,
Telephone 10 River Road,
Algonquin, Ill.

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE bom zopet dobil iz starega kraja. Popraviljam, kupujem in prodajam tudi stare že rabljene harmonike, kateregakoli izdelka.

ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Place,
Brooklyn, N. Y.

HOTEL SHERMAN.

Najboljša jedila, prenočišča in točna postrežba. Vsi, ki potujejo preko Clevelanda, ste dobrodošli. Torej kadar se mudite v Clevelandu ali Collinwood, Ohio, tu se vam nudi lepa prilika pri:

HOTEL SHERMAN,
604 E. 152nd St., Cleveland,
Collinwood, Ohio.

Vzemite Collinwood St. Clair ali pa St. Clair Collinwood po ulično karo.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebe po zmernih cenah.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Pozor Rojaki v Johnstonu in Okolici

FARMERS TRUST & MORTGAGE CO. OF JOHNSTOWN, PA.

Moderni bančni zavod pod državnim nadzorstvom.

SURPLUS NAD \$1,500,000.00

407 MAIN STREET, poleg mestne hiše.

Izplačuje denar direktno potom Narodne Banke D. D. v Zagrebu v vse kraje JUGOSLAVIJE, v od Italijanske vlade zasedenih krajih pa potom Banca Commerciale Italiana Trieste. Točno in hitro (od 26 do 30 dni) za vsako pošiljatev prejmete pobotnico od prejemnika v stari domovini. Cene vedno po najnižjem dnevnem kurzu v kronah kakor v lirah — kolikor sploh zamore pošten zavod dati.

VSAKA POŠILJATEV JAMČENA.

Potne liste prodajemo po družbenih cenah iz Ljubljane ali v Ljubljano čez Trst, Dubrovnik, Basel, Havre.

Prekrbimo potne liste (pose) in vse druge potrebne listine v slovenskem in italijanskem jeziku.

Prejemamo denar na obrestne vloge. Vršimo vse posle, ki spadajo pod bančni delokrog.

Upravitelj tujezemskega oddelka gospod

John Novak

je vaš rojak, na katerega se v vsakem poslu — ustmeno ali pismeno — zamorete obrniti v maternem jeziku.

Sklicanje izredne konvencije S. N. P. J.

IZ GLAVNEGA URADA S. N. P. J.

URADNO OBVESTILO GLAVNEGA ODBORA S.N.P.J.

IZREDNO VAŽNO ZA ČLANE IN ČLANICE SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE!

Kot znano, se je članstvo SNPJ, s splošnim glasovanjem izreklo za združitve slovenskih podpornih enot in zvez in je odobrilo v to svrhu predloženo pogodbo. Ker pa zavarovalni departament države Illinois zahteva, da združitev pogodbo potrdi konvencija, in ker članstvo zahteva, da se združitev čimprej izvrši, uvidi glavni odbor S. N. P. J. potrebo, da se skliče izredna konvencija S. N. P. J.

Na podlagi VI. člena, točke 5. ustave S. N. P. J. in v smislu združitvenega načrta in združitvene pogodbe, ki jo je odobrilo članstvo s splošnim glasovanjem, kjer se nalaga glavnemu odboru, da mora odobriti združitveno pogodbo v smislu zakona ali pa podvzeti druge preliminarne korake, ki so potrebni, da se doseže sporazum z državnimi zavarovalnimi departamenti v svrhu združitve, predlaga torej glavni odbor S. N. P. J. izredno konvencijo S. N. P. J. v svrhu odobrenja združitvene pogodbe, kakor določa zakon države Illinois, kjer je SNPJ. inkorporirana.

Razprava o tej iniciativi začne dne 15. julija in se konča dne 28. julija t. l.

Glasovanje prične 29. julija in se konča 22. sept. t. l. in društveni tajniki morajo poslati izid glasovanja na gl. urad takoj po glasovanju.

Ta izredna konvencija se bo pričela dne 11. oktobra, t. l. ob deveti uri jutraj in se bo vršila v glavnem stanu SNPJ., na 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill., če članstvo odobri ta predlog z dvotretjinsko večino.

Glasom pravil sestoji konvencija iz pravilno izvoljenih delegatov in glavnih nadzornikov, od izvrševalnega odbora se je pa smejo udeležiti le gl. predsednik, gl. tajnik, gl. blaginjak, upravitelj glasila in predsednika potnega in bolniškega oddelka.

Volitev delegatov za to konvencijo se vrši med glasovanjem za iniciativo in se prične dne 22. avgusta ter konča dne 22. septembra, t. l. Delegata se lahko voli na redni ali izredni seji in volitev bo veljavna le, če bo sprejeta iniciativa za izredno konvencijo.

Vsa društva, ki šteje od petdeset do dvesto članov, sme poslati enega delegata, na vsakih nadaljnjih dvesto članov pa po enega delegata več. Manjša društva v bližini, ki štejejo od deset do petdeset članov, smejo združiti in poslati enega delegata.

Volitve so tajne, in če kandidirajo trije ali več članov, mora oddati absolutna večina oddanih glasov; ako ni absolutne večine, morata iti dva kandidata, ki dobita največ glasov, v ožjo volitev in tedaj odloči navadna večina oddanih glasov. Kandidat, ki prejme največ glasov za izvoljenim, je namestnik delegata.

Delegat za redno in izredno konvencijo sme biti le tisti član, ki je zmožen branja in pisanja, ki je ameriški državljan, in ki je član jednote najmanj eno leto in član društva najmanj šest mesecev do dneva, ko se vrše volitev.

Društveni tajniki morajo poslati imena in naslove izvoljenih delegatov gl. tajniku takoj po izvolitvi.

Jednota povrne delegatom in tistim gl. odbornikom, ki zastopajo gl. odbor na konvenciji, vozne stroške od bivališča do kraja konvencije in obratno, toda vožnja v spalnem vozu se ne povrne. Dnevne delegatov pa plačajo društva sama.

Poverilni listi za delegate bodo razposlani na vsa društva o pravi času.

Bratje in sestre!

Kot vam je vsem znano, imamo ameriški Slovenci več podpornih enot in zvez in da je članstvo teh organizacij že davno prišlo do prepričanja, da je potrebno, da se vse te jednote in zveze združijo v eno veliko in močeno podporno organizacijo. Podporne organizacije imajo z vsakim dnem bolj težavno stališče in eksistenca manjših enot je vedno bolj ogrožena. Da si ohranimo naše zavarovanje, je potrebno, da se združimo in napravimo eno veliko in močno slovensko podporno organizacijo, ki bo stala trdno in bo v stanu prebrati rane, ki jih povzročajo takim organizacijam epidemije ter prebrati vsak še tako hud vihar, brez težkih in hudo občutljivih posledic.

Sedma redna konvencija Slovenske narodne podporne jednote je ponovno izrazila željo po združitvi slovenskih podpornih enot in zvez ter je v ta namen izvolila poseben odbor, takozvani "Združitveni odbor", kateremu je dala moč in nalogo storiti vse potrebno v svrhu združitve.

Združitveni odbor SNPJ. upoštevač željo članstva po združitvi, se je takoj podal na delo. Stopil je v zvezo z v to svrhu izvoljenimi odbori drugih slovenskih podpornih organizacij in uspeh je bil, da se je vršila združitvena konferenca dne sedmega, osmega in devetega julija lanskega leta v Clevelandu, O. Na isti konferenci je bila zastopana Slovenska narodna podpora jednota, Slovenska delavska podpora zveza, Jugoslovanska katoliška jednota, Slovenska svobododomiselna podpora zveza in Zapadna slovenska zveza.

Na omenjeni konferenci se je dosegel sporazum glede združitve in izdelana je bila v to svrhu provizorična združitvena pogodba. Ta združitvena pogodba je bila potem po odvetniku toliko predelana, da odgovarja zakonu, na kar je bila kot "Spremenjen združitveni načrt" in "Spremenjena združitvena pogodba" predložena članstvu v odobrenje ali na splošno glasovanje. Članstvo SNPJ., SDPJ. in Z. S. Z. je gorilomneni načrt in pogodbo odobrilo z veliko večino, pri drugih prizadetih organizacijah je pa treba premagati še nekatere potočke, ki so se med tem časom urinile in katere so večini našega članstva itak že znane.

Po članstvu odobreni združitveni načrt in pogodba je bila potem predložena državnim zavarovalnim departamentom, kjer so to organizacijo inkorporirane. Med tem ko je zavarovalni komisar države Pennsylvanije dovolil, da se združitev na podlagi podvzetih korakov lahko izvrši, vtraja zavarovalni departament države Illinois, v kateri je SNPJ. inkorporirana, da mora tako pogodbo odobriti le konvencija. Med časom namreč, ko so se vršile pri nas priprave za združitev, je bil sprejet v illinojski državni legislaturi novi zakon, ki določa, da se smejo podporne organizacije v tej državi združiti, če tako pogodbo odobri najvišja zakonodajna moč prizadete organizacije, kar je po razlagi illinojskega zavarovalnega komisarja pri nas namo konvencija.

Glavni odbor in Združitveni odbor SNPJ. sta imela glede tega več posvetovanj in vršile so se tudi konference z odvetniki. Poskušalo se je na vse mogoče načine, da se združitev izvrši kakor hitro mogoče, ker članstvo, ki je odglasovalo za združitev, to že nestrno pričakuje, in prišli smo do zaključka, da je to mogoče samo, če se skliče izredna konvencija SNPJ., katere bi potrdila združitveno pogodbo, kakor zahteva zavarovalni departament države Illinois. Glavni in združitveni odborniki se zavedajo, da je to zvezano z velikimi stroški, toda drugega izhoda ni. Vsakdo, ki je zasledoval gibanje za združitev med našim narodom, je lahko videl, koliko je bilo težav, dela in truda, predno smo stvar spravili tako daleč. In sedaj, ko je združitev takorekó skoraj že gotova stvar, ko je vse pripravljeno in izgotovljeno, da se uresniči ta velika in plemenita želja našega naroda, pač ne smemo in ne moremo dopustiti, da se nam to vse

razbije ter uniči sad našega toliko delala in truda. Pred očmi moramo imeti dejstvo, da se vrše letos konvencija večine slovenskih jednot in zvez in da se bo brezdomno na vseh teh konvencijah razpravljalo o združitvi. In mi, ki smo stali na čelu tega gibanja, ter se trudili in neumorno delali, da se isto tudi uresniči, moramo storiti vse, kar nam je mogoče, da bo "brseda postala meso in kri," da s tem pokažemo, da nismo samo za združitev, temveč da se ta dobra ideja da tudi izpeljati in vse potočke, ki so s tem v zvezi, premagati. Prežeti tudi ne smemo dejstva, da zavarovalni komisar dovoljuje združitev SDPJ. z našo jednoto na podlagi že storjenih korakov in da se redna konvencija iste organizacije, ki se ima tudi vršiti še letos, lahko prepriči s tem, da mi poprej odobrimo in uveljavimo združitveno pogodbo, kakor zahteva zavarovalni departament države Illinois.

To so torej važni viri, ki so nas privedli do koraka, da smo podvzeli korake za izredno konvencijo SNPJ. v svrhu odobritve združitvene pogodbe. Ta konvencija je sklicana samo v ta namen in nič drugega. Na tej konvenciji se ne bo delalo pravil niti volilo odborov ali odbornikov; bavila se ne bo z nobeno drugo stvarjo kot z združitvijo. Združitvena pogodba določa, da se ima vršiti združitvena konvencija prizadetih enot najkasneje šest mesecev po združitvi. Takrat bodo zastopane po svojih delegatih in odbornih vse združene organizacije in takrat se bodo izdelala pravila, takrat se bo volil odbor in se sklepalo o vsem potrebnem.

Kot že povedano, ta konvencija je sklicana samo v svrhu potrditve združitvene pogodbe in nič drugega. Ker se ne bo bavila s pravili niti delala kakih drugih zaključkov, zato ni važno, koliko delegatov se udeleži te konvencije. Glavno je, da se konvencija vrši, da se tako zadosti zakonu države Illinois, katero delo pa lahko izvrši majhna skupina delegatov in odbornikov ravnotako dobro, kakor velika.

Za glavni odbor SNPJ.:

Vincent Oajnar, predsednik.

ZDRUŽITVENA POGODBA.

Slovenska narodna podpora jednota, bratska podpora organizacija, ustanovljena in poslujoča po zakonih države Illinois, se strinja s sledečimi organizacijami, ki se hočejo z njo združiti in ki v ta namen pošljejo Franku Aleku, predsedniku združitvenega odbora, ali njegovemu nasledniku, pravo in pravilno sprejeto in potrjeno kopijo združitvene pogodbe najkasneje dne 30. junija 1921, namreč s Slovensko delavsko podporno zvezo, enako organizacijo, ustanovljeno in poslujoča po zakonih države Pennsylvanije, s Slovensko svobododomiselno podporno zvezo, enako organizacijo, ustanovljeno in poslujoča po zakonih države Illinois, s Jugoslovansko katoliško jednoto, enako organizacijo, ustanovljeno in poslujoča po zakonih države Minnesota, in s Slovensko zapadno zvezo, enako organizacijo, ustanovljeno in poslujoča po zakonih države Colorado, v sledečem:

1. Imenovane štiri organizacije, ki morajo sprejeti združitveno pogodbo najkasneje dne 30. junija 1921, se združijo posamezno s Slovensko narodno podporno jednoto, kakor hitro bo praktično in pod pogojem, da združitev odobri zavarovalni departament v državi, v kateri so navedene organizacije inkorporirane.

2. V slučaju, da katerikoli ena ali več organizacij izmed gori naštetih štirih zvez in jednot ne odobri združitvene pogodbe ali je ne sme ali ne more sprejeti, velja kljub temu združitvena pogodba za ostale stranke.

3. Združitev v vsakem slučaju se izvrši na ta način, da gori imenovane organizacije izroče Slovenski narodni podporni jednoti vse poslovne knjige, denar in vse druge stvari, ali predno se to izvrši, morajo blaginjak in drugi finančni uradniki Slovenske narodne podporne jednote položiti potrebno večje poročilo.

4. Cilj Slovenske narodne podporne jednote prejme premoženje, postane član odgovorna za vse obveznosti organizacij, ki so ji izročile svoja premoženja.

5. Pogodba pa ni veljavna med Slovensko narodno podporno jednoto in tisto organizacijo izmed gori imenovanih, katere ob času izročitve premoženja ni sloodstojno solventna, ravno tako ni pogodba veljavna za nobeno organizacijo med imenovanimi, ako ni Slovenska narodna podpora jednota ob času izročitve premoženja sloodstojno solventna (kar se tiče posredniškega sklada na temelju lestvice National Fraternal Congress). Lahko se pa izvede pogodba, ako organizacija, ki ni solventna, doseže popolno solventnost v devetdesetih dneh od časa finančne preiskave.

6. Združitev, kot je določena v tretji točki te pogodbe, se mora izvršiti kolikor je mogoče najkasneje v sedesetih dneh od časa, ko zavarovalni departament prizadetih držav odobri pogodbo, in najkasneje v decembru 1921 se ima vršiti izredna konvencija Slovenske narodne podporne jednote. Čas in prostor konvencije določi združitveni odbor, postavljen od prizadetih organizacij in v kateri ima Slovenska narodna podpora jednota pet zastopnikov, Slovenska delavska podpora zveza štiri zastopnike, Slovenska svobododomiselna podpora zveza štiri zastopnike, Jugoslovanska katoliška jednota in Zapadna slovenska zveza pa po tri zastopnike. Izredna konvencija se pa ne sme vršiti pred 31. decembrom 1920 in sklicati je ne sme nihče drugi kakor samo zastopniki v združitem odboru onih organizacij, ki so se za združilo po določbah te pogodbe.

7. Omenjena izredna konvencija obstoji: a) iz glavnih odbornikov vseh združenih organizacij, b) članov združitvenega odbora vseh združenih organizacij in c) delegatov krajevnih društev vseh združenih organizacij, ki se volijo na sledeči način: Eden delegat na vsakih sto članov; nobeno društvo ne sme poslati več kot dva delegata; društva, ki imajo manj kot sto članov, se lahko združijo s bližnjimi društvi, ki imajo manj kot dvesto članov, in volijo skupaj delegata. Društva, ki so na ta način združena, imajo pravico do delegata, kakor večja posamezna društva. Nobeno društvo se pa ne sme razcepiti v svrhu zastopstva.

8. Vsi člani izredne konvencije so opravičeni do dnevnice in povrnitve voznih stroškov iz blaginjak Slovenske narodne podporne jednote.

9. Omenjena konvencija ima popolno oblast napraviti izpremembe v imenu, ustavi, pravilih, določah plačilnih obrov, upravi in volitvi uradnikov pri Slovenski narodni podporni jednoti, kakor želi, in po načinu, kot določa ustava in pravila S. N. P. J.; člani vseh združenih organizacij, ki so se združile s Slovensko narodno podporno jednoto, se pa morajo podvzeti v vseh ostlih zaključkom izredne konvencije.

10. Izredna konvencija mora zamenjati v novi ustavi absolutno svobodo verskega, filozofskega, etičnega in političnega prepričanja za vse člane.

11. Ustava in pravila, ki jih sprejme izredna konvencija, postanejo veljavna prvi dan četrtega meseca po zaključku konvencije. Do tega časa morajo biti v veljavi ustava in pravila organizacij, ki se združijo, in razmerje med Slovensko narodno podporno jednoto in člani jednot in zvez, ki so se združile s omenjeno jednoto, se ravna po starih pravilih, izvemih kjer ta pogodba določa drugače in izvemih, da v tem času ni pristva zoper sklepe glavnega odbora Slovenske narodne podporne jednote.

12. Kakor hitro se izroče premoženja imenovanih organizacij Slovenski narodni podporni jednoti po določbah v tej pogodbi, se ima takoj določiti glede dela gl. odbornikov združene organizacije in določiti se jim plače ali nagrade (pod pogojem, da dotični odborniki ostanejo v službi dokler ne stopi v veljavo nova ustava in pravila Slovenske narodne podporne jednote); glavni odborniki s stalnimi službami imenovanih organizacij nadomestijo odborniki s enakimi stalnimi službami Slovenske narodne podporne jednote, izvemih da glavni tajniki vseh imenovanih organizacij nadomestijo s svojimi delom v glavnem uradu Slovenske narodne podporne jednote pod nadzorom glavnega odbora Slovenske narodne podporne jednote, kakor hitro se stopi v veljavo ustava in pravila, ki jih sprejme izredna konvencija; dotični glavni tajniki prejmejo svoje plače do omenjenega časa. Glavni odbor Slovenske narodne podporne jednote lahko vpolni tudi druge gl. odbornike združenih organizacij, da izvršujejo dela, ki so jih prej vršili in v tem slučaju so opravičeni do dnevnice po pravilih organizacije, h kateri so preje spadali.

13. V slučaju, da kateri glavni odbornik, krajevno društvo ali posamezni član katerekoli organizacije, ki se združi s Slovensko narodno podporno jednoto, ni zadovoljen s kakimskim skupom glavnega odbora Slovenske narodne podporne jednote, ki je sprejel po združenju, se mora prizadeti gl. odbornik, krajevno društvo ali posamezni član časno pokoriti sklepu, ima pa pravico vložiti priziv proti dotičnemu sklepu pri novem glavnem odboru Slovenske narodne podporne jednote, ki ga izvoli izredna konvencija.

14. Vse stroške združenja (ne pa pripravilnih izdatkov posameznih jednot in zvez) plača Slovenska narodna podpora jednota. Takaj se vršati tudi oni stroški, ki nastanejo pri selitvi gl. tajnikov združenih organizacij, kot je vožnja na telegrafih, stroški s pošiljanjem opreme itd.

15. Vsa krajevna društva obdrže zaradi točnosti v poslovanju stare številke in imena do časa dokler ne stopijo v veljavo nova pravila, ki jih sprejme izredna konvencija. Vsa korespondenca med društvi in gl. odbori se do tega časa vrši na starem pisnemem društvenem papirju, toda

pisma, naslovljena nečlanom, se morajo označiti s besedami "Ta organizacija se je združila s Slovensko narodno podporno jednoto."

16. Vprašanje solventnosti vseh prizadetih organizacij odloči centralni (actuary), ki je priznan od države in čigar poročilo o solventnosti mora zadovoljiti zavarovalniški departament države Illinois. Stroške računске preiskave v svrhu solventnosti trpi vsaka posamezna jednota in zveza in svoje dotičnih izdatkov se zabeleži v poročilu kot plačane, ali pa kot dolg, ki se ni plačal.

Pogodba sprejeta in podpisana v imenu prizadetih jednot in zvez dne 19. 7. 1921.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

.....predsednik,
.....tajnik.

(Pečat)

SLOVENSKA DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

.....predsednik,
.....tajnik.

(Pečat)

SLOVENSKA SVOBODOMISELNA PODPORNA ZVEZA

.....predsednik,
.....tajnik.

(Pečat)

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

.....predsednik,
.....tajnik.

(Pečat)

ZAPADNA SLOVENSKA ZVEZA

.....predsednik,
.....tajnik.

(Pečat)

Notranje zadeve organizacije.

Chicago, Ill. — Glavni odbor SNPJ. je iniciativno predlog za sklicanje izredne konvencije SNPJ. katere ima nalog potrditi združitveno pogodbo, kakor zahteva zakon države Illinois s ozirom na združitev bratskih podpornih organizacij, ki so inkorporirane v državi Illinois.

Marsikateri član SNPJ. se bo vprašal čemu zopet glasovanje in pri tem si bo mislil, da tega glasovanja ne bo konca ne kraja in da združitev sploh ne bo.

Resnica je, da je članstvo SNPJ. glasovalo za združitev že mnogokrat in vedno pokazalo dobro voljo za združitev. In prepričan sem, da je članstvo SNPJ. vedno na istem stališču glede združenja, kot je bilo prvokrat, ko se je ta plemenita ideja pričela, kar nam prica to, da se je ideje oprijelo tudi članstvo drugih slovenskih podpornih organizacij, kar nam potrjuje izid splošnega glasovanja glede združitve pri dveh drugih podpornih organizacijah, pri katerih se je članstvo izreklo potem splošnega glasovanja za združitev.

Toda pri tem je treba razumeti, da se združitev ne more izvršiti samo z dobro voljo, ker smo podvrženi raznim zakonom države Illinois, in moramo ugoditi vsem tem zakonom, ako hočemo da se združitev izvrši in da ne bomo imeli pozneje kakih nepotrebnih neprilic in da bo ta združitev veljavna. Resolucija sprejeta na clevelandski združitveni konferenci nalaga združitemu odboru, da sme in mora podvzeti vse korake, ki so potrebni, da se v resnici izvrši združitev onih slovenskih podpornih enot zvez, ki so se priglasile.

Upam, da mi ni treba omenjati to, da so nasprotniki vsake združitve slovenskih podpornih organizacij zelo aktivni in vedno na delu, kako bi preprečili združitev in vedno pazijo, kje in kdaj bi združitveni odbor napravil kakšno napako in ne zadostil raznim zakonom onih držav, v katerih je naša jednota ali sploh organizacija, ki se je priglasila za združitev, inkorporirana in da bi na ta način preprečili vsako združitev.

Združevalni odbor in gl. odbor SNPJ. sta storila vse, kar jim je bilo mogoče, da bi se ne vršila izredna konvencija SNPJ. in da računila na to, da je splošno glasovanje najvišja instanca pri SNPJ. Toda dobili smo pojasnilo, da splošno glasovanje ni najvišja instanca ker se "charter" SNPJ. glasi, da je konvencija najvišja oblast in ne splošno glasovanje. Da splošno glasovanje pri SNPJ. nima pred zakonom iste pravice kot konvencija ne zakrivi ničkratni uradniki SNPJ. ker niso naznanili šestdeset dni po konvenciji na zavarovalni departament države Illinois, kakor zahteva zakon, ko je bil ta dodatek sprejet na peti redni konvenciji v Milwaukeeju, da ima splošno glasovanje isto moč kot konvencija.

To naj služi članstvu SNPJ. v pojasnilo.

da sedaj je takorekó že prepričano in mi ne preostaja ničesar drugega kot sklicati izredno konvencijo, kakor zahteva ustava in pravila ter "charter" SNPJ. Ta konvencija ne bo sklicana v noben drug namen, kot da potrdi združitveno pogodbo, katero je članstvo že potrdilo ali sprejelo potem splošnega glasovanja. Resnica je, da bo to zvezano s stroški, katerih bi ne bilo treba, ako bi takratni gl. uradniki storili ono dolžnost, katere jim je bila naložena na peti redni konvenciji v Milwaukeeju.

Ti stroški bi se lahko znižali, ako bi člani vpoštevali moj nasvet. Ustava in pravila SNPJ. ne predpisujejo, koliko delegatov mora biti navzočih na konvenciji, da so sklepi konvencije veljavni. In ker ta konvencija ne bo imela opraviti z ničemer drugim, kot da potrdi združitveno pogodbo, katero je članstvo že odobrilo s splošnim glasovanjem, in na ta način zadosti zakonu države Illinois, bi bilo priporočljivo, da oddajemo društva ne pošljejo delegatov in na ta način prihranijo sebi na dnevnih delegatov in Jednoti pa na voznih stroških. Kajti to bo le izredna konvencija v potrditev združevalne pogodbe in združevalna konvencija se bo vršila šele potem, ko bo združitev že izvršena, kakor zahteva pogodba, katero je članstvo že odobrilo potem splošnega glasovanja in katero mora glasom zakonov potrditi še izredna konvencija. — Ako posamezna društva SNPJ. vpoštevajo moj nasvet, ne bo ta konvencija zvezana z nobenimi velikimi stroški. Razumeti je treba, da je članstvo že odobrilo združitveno pogodbo s splošnim glasovanjem in konvencija se vrši le, da se zadosti zakonu države Illinois.

Apeliram pa na članstvo SNPJ., da se udeleži splošnega glasovanja in da podpira iniciativo za sklicanje izredne konvencije. Kajti ako članstvo ne podpira iniciativo za sklicanje izredne konvencije kakor zahteva ustava SNPJ., se izredna konvencija ne more vršiti. Toda trdno sem prepričan, da bo članstvo SNPJ. sprejelo in potrdilo iniciativo za sklicanje izredne konvencije v takem številu, kot je sprejelo prej združitveno pogodbo in da bo ponovno pokazalo da je za združitev slovenskih podpornih organizacij, jednot in zvez, da ne pozna nobene zapreke v tem oziru.

Apeliram še enkrat na vse člane SNPJ., da se udeležijo tega glasovanja polnočevno, ker je le 64 tega glasovanja sedaj faktično odvijeno, ali se združitev izvrši ali ne. Vse drugo je le postranski pogost in formalnost. — Frank Alah.

Lawrence, Pa. — Združevalni odbor SNPJ. se od zadnje konvencije SNPJ. pa do sedaj ni spuščal v javnost glede združenja samega in radi tega je se gotovo že dosedajno lakomno članu S. N. P. J. sumljivo, da ta odbor ne deluje v smislu resolucije, ki je bila sprejeta na zadnji redni konvenciji SNPJ. v Springfieldu, Ill. Vzrok, da se ta odbor ni spuščal v javnost, je ta, ker je bilo le v preteklosti dovolj diskusije o tem predmetu, dela pa nikakoli bi se dalo uresničiti in da bi se

zdržitelj faktično izšla in da deli članstvo to, kar hoče.

Ako bi združevalni odbor objavljal vsako malo korekpondenco, ki jo je imel med posameznimi člani tega odbora, ki se gotovo našel kateri, ki bi napravil zmedo med odborom in prišla bi se kava nepotrebnih polemik, vendar katere bi združevalni odbor lahko izgnal vsa znanja pri članstvu SNPJ in tudi drugih organizacij, ki so se izrekle za združitev.

Prvi rezultat delovanja združevalnega odbora je že itak znan vsemu članstvu SNPJ. In drugih organizacij, namreč konferenca združevalnih odborov v Clevelandu, O., na kateri je bila izdelana združitelna pogodba in so se posamezni odborništva sporazumeli prav po bratsko. Da ta sestanka ali konferenca ni bila nepotrebna, nam dokazuje že pogodba sama dovolj jasno, s katero se je lahko javno nastopilo pred posameznimi državami zavarovalnimi departamenti in drugimi javnimi faktori in na ta način približalo do cilja.

Ko mi je predsednik združevalnega odbora sporočil, da država Illinois zahteva, da konvencija potrdi združitelno pogodbo, sem si takoj mislil, da bo še dolga pot in veliko dela, da se združitev faktično izvrši. Kajti jaz si nisem nikdar prej mislil, da se bo mogla izvršiti konvencija SNPJ in na to niti najmanj računati. Toda predsednik združevalnega odbora se tega ni ustrašil, ampak šel na delo, da se za zadosti zakonu države Illinois in da se združitev uresniči.

Znano nam je, da je redna konvencija Slovenske delavske podporne zveze odložena na poznejši čas in to le valed tega, ako se združitev izvrši, da se ne bo tralo po nepotrebnem denar, ki ga organizacije potrebuje za solventnost. In nam tudi ne preostaja ničesar drugega, kakor obdržavati svojo konvencijo, da se na ta način odpre še ona vrata, ki so zaprta in da si tako podamo bratsko roko v doglednem času.

Glede reprezentacije na izredni konvenciji SNPJ ni nikjer predpisano, koliko delegatov naj se udeleži te konvencije, ako bo članstvo zadostno podprlo inicijato, da se lahko vrši redna konvencija SNPJ. Valed tega je potrebno, da članstvo odglašuje polnoštevilno za to inicijato, da se za zadosti zakonom države Illinois. — Moje priporočilo je, da naj pošljejo delegate na to konvencijo vsaj ona društva, ki imajo kaj posebno važnega glede združitve same, za kar se konvencija vrši. Gotovo je, da bo vsa stvar v par dneh končana, ker se na ti konvenciji ne bo ukrepalo o ničemer drugem, kot o združitvi sami, da se zadovolji državni zakon. Valed tega tudi ni potrebno, da bi se udeležilo te konvencije 400 delegatov. Društva, ki so v finančnem oziru dobro prta, bodo gotovo poslala svoje delegate in mala društva ki bi težko prenaklala stroške delegata, ne bodo poslali delegata. Po ustavi in pravilih Slovenske narodne podporne jednote ima vsako društvo s petdesetimi in več člani pravico poslati delegata in te pravice jim ne more nihče kratiti. Toda naš skupen cilj je v teh časih potreben in ta cilj je ekonomija.

Vsem je znano tudi, da se vrši septembra meseca redna konvencija SSPZ. Ne bom tukaj narekoval nobenih navodil za delegate te konvencije in tudi ne, kaj naj bo njihov glavni cilj. Pisalo se je že dovolj in tudi debatorila in izdelala tudi že nekaj pogodb glede združitve, toda gl. odbor te organizacije — SSPZ — ima še vedno svojo ponev, v kateri pregreva že itak plavajo kritiko glede združitve in da ta pogodba ne prizna nikake enakopravnosti. Priporočam pa, da delegati te konvencije naredijo že enkrat konec temu in da dajo gl. odboru te organizacije v tem oziru toliko moči, kot jo ima gl. odbor SNPJ, ali naj pa pride dotični gl. odbor sam na dan z kako pogodbo, ker toliko kritizira vsako stvar, se upravičeno tudi lahko zahteva od njega kako stvar, ki se podvrže tudi na drugi strani javni kritiki.

Vsa čast pa gl. odboru SDPZ, ker je on od prvega početka za uresničitev združitve, o čemur nam priča tudi njegovo delo. — Poleg tega je tudi predsednik združevalnega odbora na svojem mestu in ni samo za parado in deluje popolnoma v smislu resolucije sprejete na zadnji redni kon-

veniciji SNPJ v Springfieldu, Ill. in radi tega tudi zasluži priznanje. — John Trčelj, član združevalnega odbora.

Cleveland, O. — Društvo "Naprej" št. 5 SNPJ je na svoji izredni seji dne 18. julija t. l. vzelo v pretesa inicijativni predlog gl. odbora SNPJ za sklicanje izredne konvencije SNPJ v svrhu odobrenja združitelne pogodbe, ter je soglasno sklenilo podpirati ta predlog. Razlogov za to ni potrebno navajati, kajti članstvo SNPJ je že itak znano, da je z več kot potrebno dvotretjinsko večino glasovalo za združitev in je sedaj ta konvencija potrebna le, da se v formalnem oziru ustreže posilstvoda države Illinois. — Za društvo Naprej št. 5 SNPJ: Antón Grden, predsednik; Ludvik Medvešek, tajnik; Frank Černe, blagajnik.

DOPISI.

Roundup, Mont. — Člani društva "Živila Ilirija" št. 114 SNPJ, naj se udeležijo polnoštevilno prihodnje redne seje 1. avgusta t. l., ki prične točno ob deseti uri dopoldan. — Ne razumem iz katerega vzroka se člani tega društva ne udeležujejo seji v takem številu, kot bi bilo pričakovati od vseh dobrih članov. Zadržanje seje so se udeležili samo — štirje člani, in nam ni bilo mogoče pričeti s sejo, ker ni bilo zadostnega števila članov navzočih. Člani, ako se vam je nemogoče udeleževati seji prvo nedeljo v mesecu, da ste na ta dan zadržani vsled kakih zelo važnih opravkov, preložite sejo na kak drug dan v mesecu. Vsaj ti člani, ki so naseljeni v bližini te naselbine, naj se udeležujejo seji, ker oni, ki so na farmah ali še celo v kaki drugi državi, se ne morejo udeležiti. Kako bo društvo napredovalo, ako se člani ne udeležujejo seji? Dolžnost slehernega člana je, da se udeležuje seji, na katerih se vedno razpravlja o kakih zelo važnih stvareh. Nihče naj se ne izgovarja, saj brez mene lahko opravijo saj bodo drugi prišli, itd. —

Člani, apeliram na vas še enkrat, udeležite se prihodnje seje polnoštevilno. — Josip Ružič, tajnik.

Crested Butte, Colo. — Opozorjam člane društva "Planinski orel" št. 397 SNPJ, da odsedaj naprej ne bom sprejemal društvenega asessmeta na domu dotični večer, kot se vršijo društvene seje. Sleherni član, ki se iz kateregakoli vzroka ne more udeležiti seje, naj prinese k meni na dom asessment kak drugi večer. Kajti s tem, da prihajajo plačevati društveni asessment ravno isti večer, kot se vrši seja, mene zadržujejo doma, da ne morem priti ob pravem času na sejo. Člani vpoštevajte to naznanilo. —

Nadalje apeliram tudi na člane tega društva, da naj se udeležujejo društvenih sej v večjem številu, kot so se dosedaj. Kajti društvo je še mlado in radi tega je potrebno, da se člani udeležujejo seji, da nam je mogoče udeležiti vse potrebno, da bo to društvo napredovalo v vsakem oziru. Samo odborom je nemogoče vse stvari urediti, navzoči morajo biti vsi člani. Vsaj dve tretjini članov naj bi bilo navzočih na vsaki seji. Ker marsikateri član, ki se ni udeležil seje, je lahko zabavlja, da to ali ono ni bilo prav sklenjeno. Sleherni član naj se udeleži seje in naj na seji pove svoje misli in stavi društvu in jednoti koristne predloge. Ako se člani zanimajo za društvene seje, društvo na prednje in je tudi veliko lažje delo za društvenega tajnika in odborneke sploh. Oni člani, ki se ne udeležujejo seji, morajo biti zadovoljni s sklepi seji in je sploh nesmiselno ugovarjati. — Tega ne omenjam radi tega, da bi kritiziral kakoga člana ampak, da bi vzpodbudil člane, da bi se zanimali za seje. —

Apeliram tudi na one rojake, ki še niso člani tega društva in "Slovenske narodne" podporne jednote sploh, da naj pristopijo in postanejo člani največje in najboljše slovenske bratske podporne organizacije. Pristopnina k našemu društvu je sedaj še zelo nizka, 75c. (ta pristopnina je namreč za društveno blagajno), katero bomo pa najbrže v krat-

kem času zvišali na en dolar ali pa še več. Pri Slovenski narodni jednoti se lahko zavarujete za en dolar, dva ali pa tri dnevne bolniške podpore in za posmrtnino 150.00, 600.00, 1000.00 in 1500.00 dolarjev. Poleg tega dobivajo vsi člani te organizacije glasilo Prosveta — ki je najboljše delavski dnevnik v Ameriki in na katerega bi moral biti sleherni slovenski delavec naročen. Apeliram na rojake v tej naselbini, da si naročijo dnevnik Prosveta. Zahajati bi moral v sleherni slovensko hišo. Vskladno si ga lahko naroči pri meni. Komur je pa že naročena potekla ali bo šele, jo vsakdo lahko ponovi tudi pri meni; in sploh dolžnost je slehernega naročnika, da jo takoj ponovi, kakor hitro je potekla. Prosveta je lastnina članov SNPJ in vsled tega je tudi dolžnost, da jo podpirajo. — John Tetak, tajnik.

Detroit, Mich. — Na seji Slov. soc. kluba št. 114 dne 10. julija se je razpravljalo, kako pomotiliti in ojačiti Jug. soc. zvezo. Po daljšem razmotirvanju se je zaključilo, da se apelira na vse slovenske delavce, ki se zavedajo razrednega boja, da se nam pridružijo ter se skupno z nami borijo za odpravo meznega suženstva. —

Sodrug delavci! Mi vas ne alimo, da se nam pridružite, ampak samo apeliramo na vašo razredno zavest. Zapišite si, da naša svoboda in neodvisnost se vedno merite pararelo s močjo naše organizacije. Čim večja in bolj popolna bo naša organizacija, toliko večja bo naša moč, naš vpliv in toliko prej bomo dosegli industrijske in politične svobode. Ne varajmo sami sebe z besedami: "Bo že enkrat", ampak imejmo vedno pred očmi izrek našega velikega učitelja Karla Marksa: Svoboda in blagostanje delavcev je delo delavcev — samih. Ne čakajmo kritičnih časov, ki se pojavljajo od časa do časa v razvoju človeške družbe, da nas ne najdejo neorganizirane in nepravilne. Ako ne bomo dobro organizirani in pripravljeni na take preobrate, bomo to nemanje in brezbriznost drago plačali s žrtvami. —

Nekateri imate mogoče razne predsodke in razlage za svojo nevtiralnost in indiferentnost, da se nam ne pridružite. Nekaterim je naša zveza premalo radikalna, drugim zopet preveč boljševiška, in tretji ali glavni vzrok je nekaterim ta, da je Jugoslav. soc. zveza samostojna, ki ne pripada nobeni socialistični frakciji. Kar se tiče zadnjega razloga, ta sedaj ne pride več v poštev, ker je članstvo zveze odglašovalo, da se pridruži Ameriki socialistični stranki. Za to se je odstrani zvezne eksakutive ukrenilo že vse potrebno, da se prikopirajo čim prej izvrši (ako se še ni izvršilo, ko ta apel izide v javnosti). —

V kolikor se tiče razlogov, da je naša zveza preveč ali premalo radikalna, je navadno izgovor ljudi, ki se bojijo vsakega konstruktivnega dela. Ponajso se vspopovod s radikalizmom, kadar jih pa kdo opomni, da naj pristopijo v delavsko organizacijo ali na razširjanje delavskega česopisa in knjig, mu pa obrnajo hrbet ali se pa izognejo še le mogoče. Mi amatrno pravim radikalcem dotičnega, ki najbolj dela na to, da se čim prej organiziramo in izobrazimo naše delavce vrste, ter se ne boji ti na delo med neorganizirane mase. —

Torej sodrug delavci, bodimo odkritosrečni napram samemu sebi in združimo vse naše moči, da čim prej dosežemo naš cilj. Člani slov. soc. kluba št. 114 apeliramo še enkrat na vse Slovence delavce, da se organizirajo v Jugoslovanski socialistični zvezi. —

Dobro bi bilo, da se nam tudi pridružijo one posamezne organizacije, ki mogoče sedaj pripadajo direktno Ameriki socialistični stranki. V Jugoslav. socialistični zvezi bodete imeli večjo priliko za razširjanje vaših idej in za organiziranje ostalih jugoslovanskih delavcev. Vedite, da mi slovenski sodrug, ki se zavedamo razrednega boja, smo poklicani in je tudi naša dolžnost, da zdravimo k razredni zavesti ostale slovenske delavce. Nihče drugi ne bo opravil tega dela, ako ga mi ne opravimo. Čim več nas bo, tem lažje bo naše delo. —

Upamo, da ta naš klic ne bo klic vpijočega v puščavi, ampak ga bodo slovenski sodrug in delavci smatrali resnim ter se mu tudi odzvali. Detroitski sodrug

bočemo ostati zvesti mednarodnemu socializmu ter se boriti z vami ramo ob ramo za boljši bodoči svet slovenskega delavstva. — Joe Slov. soc. klub št. 114 — M. Bajec.

Gray, Pa. — Ko človek pobira naročnino za naš list, silki marsikatero zanimivo v prilog listu. Ne le eden, ampak skoro vsak naročnik hvali ter ne more preseniti lista Prosveta. Eden izmed rojakov se je izrazil precej laskavo, namreč, dokler je prebiral druge liste je vedno stvar napačno tolmačil in razumel, ko pa je začel čitati Prosveto, se je pa dosti naučil, kajti članki v Prosveti so jasni, odkritosrečni ter lahko razumljivi in poučni. Kje bi bili mi Slovenci, ako bi ne imeli takega lista? —

Nekoč sem poslal list Prosveto svojemu bratu v staro domovino in sedaj me vedno prosi, da naj mu je še pošljim in da je prva Prosveta, ki sem mu je poslal, šla iz rok v roke po celi vasi. Piše mi tudi, ko bi imeli v stari domovini tak list kot je Prosveta, kje bi se bila pogubonosa klerikalna stranka. —

Na svojem potovanju pa nisem nikoli niti enega, ki bi je. Prosveta ni vredna tega denarja, ki ga morajo plačati naročniki. Valed tega sem prepričan, da bo list napredoval v duhu časa ter da bo še kanproj skrbel za izobrazbo svojih naročnikov. Zato reči bi čudo, da je marsikateri človek in v peti. — Josip Betinšek. —

Ethel, W. Va. — Ker jaz sam zelo rad prebiram Prosveto, ki prinaša obilo podučnega gradiva v prvi vrsti seveda za delavstvo, sem prepričan tudi, da drugi rojaki istotako radi čitajo ta najboljše slovenski dnevnik v Ameriki. Posebno me zanimam za dopise iz raznih naselbin in ker vem, da se rojaki zanimajo za poročila, hočem nekoliko opisati tukajšnje razmere. —

Ako hočem biti odkritosrečen, moram reči, da so tu prave peklenke razmere za delavce. Delamo sicer sleherni dan, a skoravno ne bomo premogovna družba vsaki dan železniških vozov, ampak le po dvakrat ali trikrat na teden. Splohno je pa dovolj vozov za takindanje premoga. Pri tem se mi pa ne dopade ena stvar, namreč, da mora premogar naložiti za smukavo plačo en dolar 40 centov do en dolar 50 centov kar cel "vagon", ki drži od tri do štiri tone premoga. Ako pa premogar ne naloži ta "vagon" poln, ga še predelavce opomni, ko pride iz rova, zakaj da ne naloži polnega voza in da mora prihodnji dan naložiti toliko, kot se zahteva, sicer bo dobil plačo samo za tri četrtine ali pa še celo samo za polovico voza. —

Ako omenim le količak glede organizacije tukajšnjim Madžarom in Špancem, mi takoj zabrujajo v obraz "You are crazy, we got pretty good wages". Posebno veliko je pa tukaj kompanjskih petolizcev ali ovađuhov, ki takoj nesejo na nos družbenim uradnikom, ako se kdo le količak prirozi glede plače in splošnih tukajšnjih razmer. Pripetil se je slučaj, da sta se dva španca pogovarjala glede plače in sta se haje izrazila, da ne bosta več kopala premoga za to ceno. Vsa ta pogovor je silil nek kompanjski petolizem in vso stvar ovadil družbenim uradnikom in takoj sta prišla dva policaji in odpeljala ta dva "nezadovoljneža" v zapor v okrajno ječo. Njiju usoda je še sedaj nemana. —

Tukaj mora biti človek grub in mutast, ako hoče živeti v "Logan dolini". Ne dolgo tega sem Ethel v nekem listu iz Huntington, W. Va., da imajo kompanisti ali bolje rečeno premogovniški baroni pripravljeno veliko orožja in streljiva kakor tudi strojne puške za premogarje v Logan okraju, ako bi se hoteli organizirati. Ko sem bil na obisku, nedaleč od tukaj čez hribe, v "Baech Creek", W. Va., kjer so vsi premogovniški unijski, sem vprašal tamonje organizatorje zakaj si ne upajo agitirati v Logan okraju za organizacijo U. M. W. of Americe, so mi ravnotako omenili glede orožja in me tudi svarili, da naj kar močim o tem v Ethel, ako nočem imeti kakih nepotrebnih stitosti in neprilik. —

Ker mi brani neka neznana sila ostati še nadalje v tem okraju in ker ne maram delati za tako sramotno nizko plačo, mislim da bom kmalo pobral svoja čila in kopila in šel v boljše kraje. Kaj ti prepričan sem, ako bi moral o-

stati še eno leto v tem okraju, bi znorel od same žalosti in jete. — Slovencev ni v tem okraju razun dveh "pedlarjev" in tudi ne svetujem nikomur, da bi prišel sem, namreč v Logan okraj (county), dasiravno ta družba oglašuje v velbizniških listih da plača zelo dobro svoje delavce. Kdorkoli bo prišel sem, bo vsakdo razočaran. — Jaz mislim, da kmalo odrinem drugam za delom. —

Opisal bi rad še veliko drugih stvari, toda ne poljubim se mi dosti, ker je moja roka bolj pripravna za kramp in lopato kot pa pero. — Apeliram pa na vse rojake, da agitirajo za list Prosveto, ker je to v resnici list, ki deluje za izobrazbo in napredek delavstva, ki nam kaže pot do boljši bodočnosti. — West virginjanci opazovalec. —

Red Lodge, Mont. — V tukajšnji naselbini je umrl rojak Frank Stern, star šele 35 let. V rudniku se je nad njim utrgala plast kamenja, ki ga je pokopala pod seboj in pol ure kasneje je umrl. — Pokojni je bil član tukajšnjega društva "Solnce" št. 81 SNPJ in pri katerem društvu je bil tudi predsednik. —

Pokojnik je bil zelo priljubljen pri vseh tukajšnjih rojakih ki so ga poznali in dokaz temu je bila velika udeležba pri pogrebu in krasni veneti, katere so poklonili v zadnji posrjav tukajšnja slovenska podporni društva. Pogreb se je vršil 11. julija ob veliki udeležbi vseh tukajšnjih Jugoslovancev. —

V imenu društva "Solnce" št. 81 SNPJ se najiskreneje zahvaljujem vsem tukajšnjim rojakom, ki so spremlili pokojnika k zadnjemu počitku, posebno se še zahvaljujem bratom Šrbom, članom društva Jovan Krstičelj št. 29 SSPS, kakor tudi sosednjemu bratškemu društvu "Slovenski sinovi" št. 112 SNPJ v Bear Creeku, Mont. —

Pokojnik je bil doma iz fare Zagorje v Sloveniji. Tukaj zapuščajo žalujčo soprogo in nedoletnega sinčka, katerima larekam moje najlaksneje sožalje. —

Člani društva "Solnce" št. 81 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilno prihodnje redne seje dne 1.

avgusta t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk za rešiti in volitve novega društvenega predsednika in postaviti nov odbor, da bo poslovanje pravilno. —

Bratje in sestre, udeležite se te seje, da uredimo in pospešimo društveni napredek. — Frank Podbevišek, tajnik. —

KLEPARJI SE ORGANIZIRAJO.

New York, N. Y. — Zadnje čase je opaziti v tem mestu veliko gibanje za organiziranje kleparjev. Obstoječe organizacije kleparskih delavcev so se odločile, da ne prenehajo z organizatorijem delom, dokler ne organizirajo vseh delavcev v New Yorku in njegovi okolici. —

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnega srca naznanjam vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, da je previden po katoliškem obredu mirno zapopal moj ljubljni soprog oziroma oče

ANTON BRENTIN
doma iz vasi Veli Brgrad, občina Kastav, umrl dne 26. junija, 1920. Bolahal je devet mesecev za proletarsko boleznijo jetiko. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti dne 29. junija, na katoliško pokopališče Sv. Nikole. Tu zapuščam mene žalujčo soprogo in dve še ne dorasli hčerki. Prijazno se zahvalim vsemu občinstvu za njih obilo udeležbo pri sprevedu na miredvor. Najlepša hvala tudi vsem sobratom društva Slovenski Sokol, št. 118, S. N. P. J. katerega član je bil pokojni, za njih podaritev krasnega venca. Posebno se zahvalim svojem bratu H. Slapničarju za tolažbo ob času nesreče v boleznini in za udeležbo pri pogrebu. Tebi moj ljubljni soprog in oče pa najbode lahka ameriška zemlja, počivaj mirno! Žalujči ostati: Marija Brentin soproga, Josephine in Mary jr. hčerke. — Pittsburgh, Pa.

STOJTE!
GLEJTE!
ČITAJTE!
POSLEDNA RAZPRODAJA STAVBIŠČ
(LOTOV)
v Bridgeville Terrace Plan No. 1 in No. 2
BRIDGEVILLE, PA.
(Predmestje Pittsburgha).

Pričetek razprodaje ob 1:30 in 6:30 vsaki dan
svečer.

150 krasnih stavbišč ali lotov
se prodajo onemu, ki ponudi najvišjo ceno.

Podvojite Vaš Denar!

Največji dogodek, ki se je še kdaj vršil v Bridgevillu, Pa., zunaj njega ali v njegovi bližini. Vsa stavbišča se mora prodati ne glede na ceno, vrednost ali prostor. Drugega izhoda ni za nas.

Igrala boče izvršna godba na pihala.

Veliko razočaranje in spominaka darila za one, ki se vdeležte te prodaje. Plačevanje se sprejme tudi na lahke obroke. Liberty Bondi se prejema kot za vplačila.

FRANK SCURICH, lastnik
BRIDGEVILLE, PA.

Col. A. W. Cummings & Sons,
LICITATORJA — HOUSTON, PA.

